Gemeente Albrandswaard

Voorstel

Onderwerp: a. Aanbevelingen rekenkamercommissieonderzoek gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard-	**Beraad en Advies Welzijn** 14 januari 2019	**Zaaknummer** 37751
Portefeuillehouder		**Openbaar**
E-mailadres opsteller: l.groenenboom@albrandswaard.nl		

Geadviseerd besluit

1. De aanbevelingen aan de gemeenteraad en het college uit het rekenkamercommissierapport Onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid over te nemen door het college op te dragen:

a. de raad te voorzien van goede en volledige informatie over de voortgang en resultaten van het veiligheidsbeleid door minstens één keer per jaar voortgangsrapportages van het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2017-2020 en van de Actieplannen, onderbouwd met cijfermateriaal en duiding, aan de raad te sturen;

b. dat bij de totstandkoming van het volgende IVB 2021-2024:
- een gezamenlijke analyse van gemeente en relevante partners, zoals Antes, SWA en woningbouwcorporaties,de basis is;
- de doelen SMART zijn geformuleerd ten behoeve van de verantwoording;
- er een logische samenhang moet zijn tussen het meerjarige veiligheidsbeleid en de jaarlijkse Actieplannen;

c. dat bij het opstellen van de Actieplannen de partners, zoals Antes, SWA en de woningcorporaties, wel worden betrokken;

d. te onderzoeken of een integrale, wijkgerichte aanpak leidt tot een meer effectieve aanpak van overlast van personen met verward gedrag;

e. te zorgen voor een goede ambtelijke dossiervorming met het oog op bijstelling van het beleid en het beoordelen van de beleidseffectiviteit.

2. De aanbevelingen aan de gemeenteraad uit het rapport over te nemen door:

a. zich periodiek te laten informeren door partners en inwoners over de effecten van het veiligheidsbeleid in een raadsbijeenkomst;

b. het onderwerp ondermijning te agenderen voor een raadsbijeenkomst.

3. De rekenkamercommissie dank te zeggen voor haar rapport Onderzoek naar gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard.

Voorstel

Inleiding
De aanleiding van het onderzoek van de rekenkamercommissie is dat de gemeente Albrandswaard op het thema veiligheid niet goed scoort in de benchmark. De verbetering van de veiligheid afgelopen jaren is percentueel groter in gemeenten met vergelijkbare bevolkingsomvang en in Nederland als geheel. Dit kan bijvoorbeeld worden veroorzaakt door de ligging en verbindingen met Rotterdam of doordat er geen (openbare) cijfers bekend zijn met misdrijven binnen of buiten de GGZ- en Tbs-instellingen in de gemeente.

Het onderzoek is afgebakend door het lokale veiligheidsbeleid te toetsen op aspecten van de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus. Het is toegespitst op de in de meerjarige nota Integraal Veiligheidsbeleid opgenomen prioritaire thema's en de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018.

Beoogd effect
De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de prioriteiten van het lokale veiligheidsbeleid ligt formeel bij de gemeenteraad. Doel van dit onderzoek is de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol op het gebied van lokale veiligheidsbeleid.

Overleg gevoerd met
Het rapport is in concept voorgelegd aan het college en de burgemeester. Zij hebben in hun bestuurlijke reactie onder andere aangegeven dat de aanbevelingen aan het college passen in zijn inspanningen het beleidsproces door te ontwikkelen.

Bijlagen

1. Rekenkamercommissierapport Onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard met aanbiedingsbrief rekenkamercommissie

CONCEPT BESLUIT

Onderwerp: a. Aanbevelingen rekenkamercommissieonderzoek gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard-	**Gemeenteraad:** 4 februari 2019	**Zaaknummer:** 37751

BESLUIT:

1. De aanbevelingen aan de gemeenteraad en het college uit het rekenkamercommissierapport Onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid over te nemen door het college op te dragen:

a. de raad te voorzien van goede en volledige informatie over de voortgang en resultaten van het veiligheidsbeleid door minstens één keer per jaar voortgangsrapportages van het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2017-2020 en van de Actieplannen, onderbouwd met cijfermateriaal en duiding, aan de raad te sturen;

b. dat bij de totstandkoming van het volgende IVB 2021-2024:
- een gezamenlijke analyse van gemeente en relevante partners, zoals Antes, SWA en woningbouwcorporaties,de basis is;
- de doelen SMART zijn geformuleerd ten behoeve van de verantwoording;
- er een logische samenhang moet zijn tussen het meerjarige veiligheidsbeleid en de jaarlijkse Actieplannen;

c. dat bij het opstellen van de Actieplannen de partners, zoals Antes, SWA en de woningcorporaties, wel worden betrokken;

d. te onderzoeken of een integrale, wijkgerichte aanpak leidt tot een meer effectieve aanpak van overlast van personen met verward gedrag;

e. te zorgen voor een goede ambtelijke dossiervorming met het oog op bijstelling van het beleid en het beoordelen van de beleidseffectiviteit.

2. De aanbevelingen aan de gemeenteraad uit het rapport over te nemen door:

a. zich periodiek te laten informeren door partners en inwoners over de effecten van het veiligheidsbeleid in een raadsbijeenkomst;

b. het onderwerp ondermijning te agenderen voor een raadsbijeenkomst.

3. De rekenkamercommissie dank te zeggen voor haar rapport Onderzoek naar gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard.

Gemeente Albrandswaard
Rekenkamercommissie

Aan: Gemeente Albrandswaard
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 1000
3160 GA Rhoon

Datum: 20 november 2018

Betreft: RKC-onderzoek “Gemeentelijk veiligheidsbeleid”

Geacht leden van de raad,

De rekenkamercommissie heeft de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid in Albrandswaard. Het onderzoek is zeer recent afgerond. Daarom bieden wij u bij dezen het eindrapport aan.

In de bijlage treft u de bestuurlijke nota met onze conclusies en aanbevelingen aan, alsmede de reactie van het college van burgemeester en wethouders, ons nawoord en de nota van bevindingen waarop onze conclusies en aanbevelingen zijn gebaseerd.

Op 26 november zullen wij dit laatste rapport van de Rekenkamercommissie in huidige samenstelling aan u presenteren tijdens Beraad en Advies. Margot Gerritsen van Public Stuff, die het onderzoek voor ons uitvoerde, zal daarbij aanwezig zijn om eventuele technische vragen over het onderzoek te beantwoorden.

Wij kijken met belangstelling uit naar uw reactie op dit onderzoeksrapport en naar het debat in uw raad en met het college hierover.

Met vriendelijke groet,
De rekenkamercommissie Albrandswaard,

Jan-Willem Verheij
Voorzitter

Onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard

Eindrapport

Gemeente Albrandswaard

Rekenkamercommissie Albrandswaard

20 november 2018

Colofon

Dit is een uitgave van de rekenkamercommissie Albrandswaard.

De rekenkamercommissie bestaat uit:
- dhr. J.W. Verheij (voorzitter)
- dhr. N. Van Eck
- dhr. A.L.C. Leijs
- mw. M.J. Ravesteyn-Kramer
- dhr. G. Gijzendorffen (secretaris)

Onderzoeker: Margot Gerritsen (PublicStuff)

Inhoudsopgave

Bestuurlijke nota I

Bestuurlijke reactie College B&W IX

Nawoord rekenkamercommissie XII

Nota van bevindingen 1

1. Inleiding 2
- 1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek 2
- 1.2 Scope en vraagstelling van het onderzoek 2
- 1.3 Onderzoeksproces 3
- 1.4 Leeswijzer 3

2. Veiligheid in Albrandswaard 4
- 2.1 De objectieve veiligheid in Albrandswaard 4
- 2.2 De subjectieve veiligheid in Albrandswaard 7

3. Veiligheidsbeleid en beleidsprioriteiten 9
- 3.1 Nota Integrale Veiligheid 2017-2020 9
- 3.2 Inhoudelijke en procesmatige totstandkoming IVB 2017-2020 10
- 3.3 Doelstellingen IVB 2017-2020 12
- 3.4 Prioriteitstelling IVB 2017-2020 14
- 3.5 Aansluiting IVB 2017-2020 en Actieplannen Veiligheid 15
- 3.6 Prioriteitsteling Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018 17

4. De organisatie van de uitvoering 19
- 4.1 De interne organisatie van het veiligheidsbeleid 19
- 4.2 De externe organisatie van het veiligheidsbeleid 19
- 4.3 Invulling gemeentelijke regierol 21
- 4.4 Bijsturing op basis van monitoring 23

5. Uitvoering Actieplan Veiligheid 2017 25
- 5.1 Inzicht in de uitvoering 25
- 5.2 Mate van uitvoering van het Actieplan 2017 25
- 5.3 Beoordeling samenwerking bij het Actieplan 28
- 5.4 Lessen naar aanleiding van het Actieplan 2017 30

6. Monitoring voortgang en resultaten 31
- 6.1 Inzicht in de resultaten 31
- 6.2 Resultaten openbaar en aangeboden aan gemeenteraad 32

Bijlage 1: Overzicht geïnterviewde personen 34

Bijlage 2: Normenkader 35

Bijlage 3: Overzicht bestudeerde documenten 36

Bijlage 4: Organisatie van het veiligheidsbeleid 38

Bijlage 5: Conclusies Veiligheidsanalyse 2015 40

Bijlage 6: Uitsnede Gezamenlijk Veiligheidsbeeld 2017 43

Bijlage 7: Samenwerkingspartners 48

Bestuurlijke nota

INLEIDING

De Rekenkamercommissie Albrandswaard heeft onderzoek gedaan naar het lokale veiligheidsbeleid van de gemeente Albrandswaard om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn kaderstellende en controlerende rol. Het doel van dit onderzoek is om de gemeenteraad inzicht te bieden in de:

- wijze waarop het veiligheidsbeleid inhoudelijk en procesmatig tot stand is gekomen en de prioriteiten zijn/worden gesteld;
- mate waarin de doelstellingen specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden zijn geformuleerd;
- wijze waarop de uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid is georganiseerd;
- mate van uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid, met name waar het gaat om de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017;
- wijze waarop de voortgang en resultaten van het veiligheidsbeleid worden gemonitord en de gemeenteraad hierover wordt geïnformeerd.

Het Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 is breed en veelomvattend. Het was dan ook zaak dit rekenkameronderzoek duidelijk af te bakenen. De rekenkamercommissie heeft ervoor gekozen het lokale veiligheidsbeleid te toetsen op aspecten van de Plan-Do-Check-Act cyclus (PDCA)[1], waarbij het onderzoek zich toespitst op de in de Nota Integraal Veiligheidsbeleid opgenomen prioritaire thema's en de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018.

In het onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Beschikt de gemeente over een concreet en op de problematiek toegesneden lokaal veiligheidsbeleid?
2. Is de organisatie van het veiligheidsbeleid zo ingericht dat de doelstellingen behaald kunnen worden?
3. Zijn de acties die zijn vastgelegd in het Actieplan Veiligheid 2017 uitgevoerd, welke lessen zijn hieruit getrokken en in hoeverre is het Actieplan Veiligheid 2018 hierop aangepast?
4. Heeft de gemeente inzicht in de resultaten van haar veiligheidsbeleid?

Het onderzoek heeft geleid tot een rapportage met bevindingen dat voor feitelijk wederhoor is voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. Op basis van het onderzoek heeft de rekenkamercommissie de navolgende conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

CONCLUSIES

De vier onderzoeksvragen worden hieronder beantwoord en voorzien van conclusies.

[1] De PDCA-cyclus geeft het principe weer van continue verbetering en wordt gevormd door de facetten Plan-Do-Check-Act. Met dit principe wordt aangegeven dat voor het bereiken van een hogere kwaliteit een continue cyclus op gang moet worden gebracht van het plannen van acties, het ten uitvoer brengen van geplande acties, het checken of de resultaten van de acties werkelijk zijn zoals was beoogd, en het bijsturen of bijstellen van de uitvoering of plannen naar aanleiding van de checkresultaten.

Onderzoeksvraag 1: Beschikt de gemeente over een concreet en op de problematiek toegesneden lokaal veiligheidsbeleid?

Conclusie 1:
Het lokaal veiligheidsbeleid van de gemeente Albrandswaard is toegesneden op de problematiek, maar onvoldoende concreet voor het uitoefenen van de controlerende functie van de gemeenteraad.
De in het Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 gemaakte keuzes zijn onvoldoende herleidbaar, mede als gevolg van de bestuurlijke keuze geen cijfers, aantallen of nadere analyses in de beleidsnota te presenteren, terwijl deze wel voorhanden zijn.
De doelstellingen in het IVB 2017-2020 zijn niet SMART[2] geformuleerd. Door in te stemmen met deze formulering van de doelstellingen heeft de raad het zichzelf lastiger gemaakt om zijn controlerende rol in te kunnen vullen. Immers, wanneer er specifieke, concrete en tijdgebonden doelstellingen liggen is heel helder wat er aan de voorkant is afgesproken en waarop achteraf verantwoording dient te worden afgelegd in termen van doelbereik en de verklaringen voor het al dan niet bereiken van het doel. Dat laatste draagt bij aan het lerend vermogen van de gemeente als geheel.

Toelichting
Het veiligheidsbeleid van de gemeente Albrandswaard is vastgelegd in de nota Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2017-2020. Het veiligheidsbeleid is volgens betrokkenen toegesneden op de problematiek; dit zijn de thema's en onderwerpen waar het in Albrandswaard om gaat. Net als in veel andere gemeenten overigens.

Op basis van de tekst in het IVB 2017-2020 is echter niet duidelijk en herleidbaar op welke wijze er gekomen is tot een prioriteitstelling en waarom juist dit de prioritaire thema's zijn. Dit kan deels verklaard worden door de afwezigheid van cijfers en aantallen in het IVB 2017-2020.

Er is bij de totstandkoming van het beleid gebruik gemaakt van een gedegen - weliswaar enigszins verouderde - Veiligheidsanalyse uit 2015, andere documenten, gesprekken en enquêtes. De analyse daarvan is echter niet op schrift gesteld en heeft niet geleid tot een (aanvullend en geactualiseerd) analysedocument, dat separaat of opgenomen in het veiligheidsbeleid openbaar is gemaakt. Dit in tegenstelling tot de veiligheidsanalyse die ter voorbereiding op het IVB 2013 - 2016 is opgesteld en ter bespreking aan de raad is voorgelegd.

Door er bestuurlijk voor te kiezen geen cijfers en aantallen in het IVB 2017-2020 over de huidige situatie op te nemen, geeft het college de lezer (inclusief raadsleden) geen volledig inzicht in de situatie. Het is voor de lezer niet mogelijk zich een eigen beeld te vormen van de omvang van de problematiek en de afweging te maken of de voorgestelde prioriteiten en aanpak ook volgens hem of haar de meest voor de hand liggende zijn/is. Door de cijfers die voorhanden zijn wel te gebruiken, maar niet te delen heeft het college een verschil in informatiepositie gecreëerd tussen college en de raad.

Door er daarnaast voor te kiezen geen aantallen op te nemen in de prioritaire doelstellingen is er geen inzicht in de omvang van de ambitie die de gemeente met deze doelstellingen aan de

[2] Met deze begrippen wordt het volgende bedoeld: specifiek - is de doelstelling eenduidig?, meetbaar - onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt?, acceptabel - zijn deze doelen acceptabel voor de doelgroep en/of het management?, realistisch - is het doel haalbaar? en tijdgebonden - wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn?

dag legt. Ook kunnen de gemeenteraad, partners en inwoners niet zonder meer achteraf vaststellen of een doelstelling behaald is. De doelstellingen van het veiligheidsbeleid zijn niet specifiek, niet meetbaar en niet tijdgebonden geformuleerd. En zonder inzicht in het verschil tussen de gewenste en huidige situatie zijn deze niet als realistisch of onrealistisch te beoordelen.

Ook in de Actieplannen 2017 en 2018 is niet duidelijk en herleidbaar (lees: met cijfers en feiten) onderbouwd hoe de prioriteitstelling tot stand is gekomen en waarom juist dit de prioriteiten zijn die aandacht en inzet van gemeente en politie behoeven.

Gevraagd naar de reden voor het niet opnemen van cijfermateriaal in het IVB 2017-2020 en in de Actieplannen geeft de ambtelijke organisatie aan dat hiervoor gekozen is omdat de gemeente maar ten dele invloed heeft op de misdaadcijfers en de ontwikkelingen daarin. Deze worden voor een groot deel bepaald door de ligging van de gemeente en de instellingen binnen de gemeentegrenzen. Er wordt liever gekeken naar de subjectieve cijfers, het veiligheidsgevoel van de inwoners. Daar wordt op ingezet, en uiteraard ook op het beïnvloeden van de misdaadcijfers zelf. Ook wilde men het beleidsdocument compact en leesbaar houden. Bestuurlijk is hieraan toegevoegd dat de openbare orde en veiligheid zich niet enkel in cijfers laat meten.

Naast het feit dat er in het beleid geen cijfers zijn opgenomen, heeft de rekenkamercommissie ook weinig cijfermateriaal aangetroffen in verantwoordingsinformatie. Er zijn wel cijfers over de ontwikkeling van de criminaliteit in Albrandswaard. De VeiligheidsAlliantieRotterdam (VAR) publiceert elk half jaar een zogenaamd Veiligheidsbeeld waarin de ontwikkeling van alle 32 gemeenten in de regio per gemeente wordt gepresenteerd.[3] Bestuurlijk is aangegeven dat de beleidsdoelstellingen globaal neerkomen op: het veiligheidsgevoel moet omhoog en de misdaadcijfers moeten omlaag. De VAR-cijfers over misdaad zijn openbaar, gaan naar de raad en zijn daarmee dus inzichtelijk voor de raadsleden. De rekenkamercommissie is van mening dat het college hiermee zijn actieve informatieplicht zeer smal invult.

Door middel van een raadsinformatiebrief is de gemeenteraad na de oordeelsvormende behandeling van het IVB 2017-2020 over de *vindplaats* van de cijfers geïnformeerd.[4] Eind augustus is de raad geïnformeerd over de ontwikkeling in het eerste half jaar van 2018.[5] Hoewel de titel 'Criminaliteitscijfers eerste half jaar 2018' anders doet vermoeden, bevat de brief geen cijfers. Ook bevat deze raadsinformatiebrief geen link naar de vindplaats van de cijfers. Wel is er in augustus 2018 ten behoeve van de gemeenteraad van 1 oktober 2018 een raadsinformatiebrief verschenen met de titel Evaluatie Actieplan 2017. Hierin zijn de doelen en resultaten – ook in cijfermatige zin - van het Actieplan vermeld.
De raadsinformatiebrieven zijn door de raad niet geagendeerd voor plenaire bespreking en derhalve niet plenair besproken door de raad.

Tijdens de oordeelsvormende behandeling van het IVB 2017-2020 is er slechts door één fractie gevraagd om (achterliggend) cijfermateriaal. Mogelijk betekent dit dat de raad zelf het gebrek aan informatie niet als problematisch ervaart. Hiernaar is geen verder onderzoek gedaan.

---

[3] Zie ook bijlage 6 bij het onderzoeksrapport.
[4] Raadsinformatiebrief 1187048, 21 februari 2017, Criminaliteitscijfers Albrandswaard. Tijdens de oordeelsvormende behandeling van het IVB 2017-2021 op 6 februari 2017 is er door de VVD-fractie gevraagd om inzicht in de criminaliteitscijfers. Daarop zijn via deze raadsinformatiebrief de links gegeven naar de beschikbare cijfers bij de VeiligheidsAlliantie Rotterdam.
[5] Raadsinformatiebrief 27379, 28 augustus 2018, Criminaliteitscijfers eerste half jaar 2018.

Conclusie 2:
De opzet en inhoud van gepresenteerde stukken leidt niet tot een Plan-Do-Check-Act-cyclus waarin doelen en verantwoording op elkaar aansluiten. Slechts drie van de vijf prioritaire thema's uit het IVB 2017-2020 hebben een plek gekregen in de jaarlijkse actieplannen Veiligheid. Het is niet transparant hoe de andere twee thema's (Senioren en Veiligheid, Verwarde Personen) zijn belegd en hoe de doelen uit het IVB 2017-2020 zich verhouden tot de doelstellingen ten aanzien van Openbare Orde en Veiligheid in de meerjarenbegroting.

Toelichting
Er wordt sinds 2017 gewerkt met een gezamenlijk door de gemeente en politie, en sinds 2018 ook met de Boa's, opgesteld Actieplan. Dat doen alle gemeenten binnen het Basisteam Oude Maas. De Actieplannen van Albrandswaard sluiten deels aan op het gemeentelijk veiligheidsbeleid: drie van de vijf prioritaire thema's in het IVB 2017-2020 zijn opgenomen en uitgewerkt in de Actieplannen 2017 en 2018. De andere twee prioritaire thema's (Senioren en Veiligheid, Verwarde Personen) uit het IVB 2017-2020 zijn niet als prioriteit ingebracht voor de Actieplannen 2017 en 2018. Er is niet aangegeven in de Actieplannen (of in de aanbiedingsbrieven daarbij) hoe de ingebrachte gemeentelijke prioriteiten en de gezamenlijke prioriteiten in de Actieplannen zich verhouden tot de vijf prioritaire thema's in het IVB 2017-2020. Hierdoor is niet helder of, en hoe, er invulling wordt gegeven aan de prioritaire thema's in het IVP 2017-2020 die niet zijn opgenomen in de Actieprogramma's.

In de meerjarenbegroting zijn ook doelstellingen ten aanzien van Openbare Orde en Veiligheid opgenomen. Dit zijn deels andere doelstellingen dan in het IVB 2017-2020 staan. De in de begroting opgenomen doelstellingen zijn ook niet voorzien van cijfers, maar zijn wel in deels meetbare doelstellingen vervat (% verandering ten opzichte van een eerder jaar).

Onderzoeksvraag 2: Is de organisatie van het veiligheidsbeleid zo ingericht dat de doelstellingen behaald kunnen worden?

Conclusie 3:
De organisatie van het veiligheidsbeleid is zowel intern als extern, en zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau zo ingericht dat partijen elkaar in de praktijk snel weten te vinden, de lijnen kort zijn en er voortgang zit op de uitvoering van concrete acties. De organisatie van het veiligheidsbeleid is praktisch ingericht en hierin wordt gehandeld naar bevind van zaken. De bestuurlijke en ambtelijke sturing zit vooral op het Actieplan en niet op de uitvoering van het IVB 2017-2020. De evaluaties die plaatsvinden zijn gericht op concrete activiteiten binnen de Actieplannen en vinden vooral plaats in gesprekken; er wordt weinig vastgelegd in documenten. Er zijn geen schriftelijke tussenevaluaties voorhanden die inzicht geven in de voortgang van en reflecteren op de inzet ten aanzien van de beleidsdoelen in het IVB 2017-2020.

Toelichting
Er is een overlegstructuur, zowel intern als met externe partners op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. De samenwerking met andere partijen verloopt volgens alle betrokkenen goed: zowel ambtelijk als bestuurlijk is er sprake van korte lijnen, partijen kennen elkaar goed en weten elkaar snel te vinden als dat nodig is. De gemeente vervult een duidelijke regierol als het gaat om het uitvoering geven aan de onderwerpen ten aanzien van sociale veiligheid en jeugd. Dit gebeurt via de aansturing van een tweetal werkgroepen die elke zes weken

bijeenkomen onder leiding van de gemeente, en waar voortgang zit op de gemaakte afspraken. Ook is er maandelijks overleg met de politie over de uitvoering van het jaarlijkse Actieplan.

Gebleken is dat de bijsturing van het beleid gebeurt bij de jaarlijkse actieplannen Veiligheid. Bij de opstelling daarvan, maar meer nog bij de verdere concretisering daarvan worden monitoringsgegevens in de vorm van cijfers en observaties van betrokkenen gebruikt. Dit vindt vooral plaats in overleg; er zijn geen schriftelijke (tussen)evaluaties voorhanden. Tussentijds wordt er ook bijgestuurd op basis van signalen en ontwikkelingen die ter sprake komen in de ambtelijke werkgroepen. Zo is er bijvoorbeeld een actie uitgevoerd op de plotselinge opkomst van het gebruik van lachgas. Als het gaat om concrete zaken en ontwikkelingen wordt de gemeente wekelijks geïnformeerd door de politie. Er zijn ons geen tussenevaluaties aangereikt waarin wordt ingegaan op de voortgang ten aanzien van de beleidsdoelen in het IVB 2017-2020.

Onderzoeksvraag 3: Zijn de acties die zijn vastgelegd in het Actieplan Veiligheid 2017 uitgevoerd, welke lessen zijn hieruit getrokken en in hoeverre is het Actieplan Veiligheid 2018 hierop aangepast?

Conclusie 4:
Er is door gemeente en politie uitvoering gegeven aan het Actieplan 2017. Eind augustus 2018 zijn de resultaten in termen van aantallen misdrijven aan de raad toegestuurd. Er is geen schriftelijke evaluatie beschikbaar van het Actieplan waarin lessen zijn getrokken die geleid hebben tot aanpassing van het Actieplan. Wel zijn er op uitvoeringsniveau concrete veranderingen doorgevoerd op basis van de maandelijkse gesprekken tussen de OOV-adviseurs en de Operationeel Expert Wijk van de politie waarin ook wordt besproken wat er wel en niet werkt.

Toelichting
Zowel gemeente als politie hebben op verzoek van de rekenkamercommissie aangegeven hoe er uitvoering is gegeven aan de acties in het Actieplan 2017. Daaruit is gebleken dat nagenoeg alle acties die in het Actieplan 2017 staan door gemeente en politie zijn uitgevoerd. Ten aanzien van woningcriminaliteit, diefstal van/vanaf motorvoertuigen, fietsendiefstallen en jeugd zijn stappen gezet en resultaten behaald. Ten aanzien van ondermijning zijn ook stappen gezet, maar de aanpak hiervan is nog betrekkelijk nieuw en bevindt zich nog in de opbouwfase.
De Actieplannen 2017 en 2018 zijn inhoudelijk vrijwel identiek. Zij vormen een kapstok voor meer concrete acties. Zo is er per prioriteit in het Actieplan 2018 een startbijeenkomst georganiseerd met de OOV-adviseurs, wijkagenten en boa's om tot een concrete invulling van de acties voor 2018 te komen, met een jaarplanning. Hierin is volgens betrokkenen verwerkt wat er in 2017 wel en niet bleek te werken.
Er is maandelijkse overleg tussen de OOV-beleidsadviseurs en politie over de uitvoering van het Actieplan. Hier wordt ook tussentijds geëvalueerd. Dit leidt dan tot het doorvoeren van concrete veranderingen, niet tot het bijstellen van het Actieplan. Zo bleek dat het flyeren niet effectief was, omdat er veel flyers niet werden gelezen, maar direct werden weggegooid.

Onderzoeksvraag 4: Heeft de gemeente inzicht in de resultaten van haar veiligheidsbeleid?

Conclusie 5:
Op bestuurlijk niveau is er inzicht in de cijfers die door politie en de Veiligheidsalliantie worden gepubliceerd en de subjectieve veiligheid naar aanleiding van onder meer de Burgerpeiling. Deze ontwikkelingen worden betrokken bij het beleid. Er wordt ambtelijk een inschatting gemaakt of de uitgevoerde maatregelen effect hebben gehad, maar dit is vrijwel nooit objectief vast te stellen.

Toelichting
Bestuurlijk is er inzicht in de ontwikkeling van de feitelijke en subjectieve veiligheid in de gemeente. In hoeverre deze ontwikkelingen het gevolg zijn van het handelen van de gemeente en de politie is vaak lastig objectief vast te stellen. Wel hebben de betrokken OOV-adviseurs en de politie op basis van hun lokale kennis wel een gevoel of bepaalde acties zinvol waren en tot resultaat geleid hebben.

Als het gaat om het informeren van de gemeenteraad dan is een deel van de informatie openbaar toegankelijk, zoals de raadsinformatiebrieven en de applicatie Pepperflow waarin wordt geregistreerd welke concrete activiteiten er zijn uitgevoerd ten aanzien van de speerpunten in de begroting. De burgemeester praat daarnaast de fractievoorzitters tweemaal per jaar in een besloten bijeenkomst bij over veiligheidsaspecten. Als er sprake is van een onttrekking bij een tbs-verlof en er sprake is van een mogelijk gevaarlijk persoon belt de burgemeester de fractievoorzitters om hen te informeren. Er zijn afspraken over dat de burgemeester in dergelijke gevallen dan de woordvoering doet.

OVERIGE CONCLUSIES

Naast de conclusies die samenhangen met de beantwoording van de onderzoeksvragen brengt dit onderzoek de rekenkamercommissie tot de drie volgende conclusies:

Conclusie 6:
De in het IVB 2017-2020 genoemde partners van de gemeente in het veiligheidsbeleid zijn met uitzondering van de politie in onvoldoende mate betrokken bij de totstandkoming van het Integraal Veiligheidsbeleid.

Toelichting
In het IVB 2017-2020 staat een overzicht van de belangrijke externe partners in het veiligheidsbeleid. Uit de gespreksronde is gebleken dat alleen de politie intensief is betrokken bij de totstandkoming van het beleid. Met de politie is ook het concept-beleidsstuk gedeeld. De andere partners zijn in gesprekken bevraagd op wat er volgens hen speelt en belangrijk is als het gaat om veiligheid. Deze gesprekken vonden plaats tijdens reguliere contactmomenten, niet expliciet voor de partners herkenbaar in het kader van de totstandkoming van het IVB 2017-2020. Het concept-IVB 2017-2020 is ook niet aan hen voorgelegd.
De burgemeester geeft aan dat het betrekken van partners nog beter had gekund; als gevolg van zijn ziekteverlof is dit niet gebeurd zoals vooraf door hem gewenst. Maar uit het Plan van Aanpak[6] dat door de burgemeester en de ambtelijke organisatie ter voorbereiding is opgesteld, komt ook niet naar voren dat er met maatschappelijke partners gesproken zou gaan worden. De partijen die door middel van sessies en enquêtes zouden worden benaderd betreffen voornamelijk politie en brandweer en groepen inwoners, ondernemers en sportverenigingen.

[6] Plan van Aanpak Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 Albrandswaard

Maatschappelijke partners als Stichting Welzijn Albrandswaard, Antes en woningbouwcorporaties worden niet genoemd in het plan van aanpak.

Conclusie 7:
Inhoudelijk is uit het onderzoek naar voren gekomen dat een versterkte inzet op ondermijning en de gemeentelijke regierol nodig is om op dat vlak effectief op te treden.

Toelichting
Uit de gespreksronde is naar voren gekomen dat om ondermijning effectief aan te pakken de integrale aanpak door de gemeente op dit punt versterkt en verbreed moeten worden. Juist door de ligging naast een grote stad en het buitengebied bestaat er risico met betrekking tot het voorkomen van ondermijnende activiteiten. De alertheid op ondermijning en zaken die niet pluis zijn, zou meer en bredere aandacht binnen de organisatie dienen te krijgen. Dit door het structureel versterken van de gemeentelijke informatiepositie: het beter benutten van de 'oog- en oorfunctie' van ambtenaren, deze actief in kaart te brengen en te zorgen voor een duidelijk loket waar men niet-pluisgevoelens kan melden. En het structureel inbedden in de organisatie van het integraal verkennen van niet-pluis gevoelens die (hieruit) naar boven komen. De gemeente heeft de regierol als het gaat om Ondermijning, maar uit de documentenanalyse blijkt dat de signaallijst in beheer is bij de politie.

Conclusie 8:
Als het gaat om de aanpak van personen met verward gedrag en de afstemming met het Sociaal Domein wordt door partners het opgeheven Lokaal Zorgnetwerk gemist.

Toelichting
Uit de gespreksronde is gebleken dat veiligheid en het sociaal domein beter op elkaar kunnen aansluiten. Door meerdere partners is aangegeven dat het opgeheven Lokaal Zorgnetwerk wordt gemist, zeker als het gaat om personen met verward gedrag.

AANBEVELINGEN

Bovenstaande conclusies leiden tot de volgende aanbevelingen van de rekenkamercommissie aan de gemeenteraad:

1. Vraag het College om jaarlijks in mei een voortgangsrapportage ten aanzien van het IVB 2017-2020 aan de raad te sturen, waarin per prioritaire doelstelling is aangegeven wat de ontwikkelingen zijn.

2. Laat het college de ontwikkelingen onderbouwen met cijfermateriaal en de duiding daarvan c.q. het verhaal daarbij. Net zoals in de gemeenten Barendrecht en Ridderkerk gebeurt, is het de taak van het college om de raad te informeren over relevante, beschikbare cijfers.

3. Zorg dat uw raad zich periodiek en actief laat informeren over de voortgang en resultaten van het veiligheidsbeleid. Hiervoor hoeft de raad zich niet te beperken tot de informatie die door het college wordt aangeleverd. De raad kan zich ook een oordeel vormen aan de hand van een openbare of besloten panelbijeenkomst met partners en desgewenst inwoners om informatie te verzamelen aan de hand van de vraag of de goede zaken worden opgepakt, of dit leidt tot de beoogde effecten en waar bijsturing nodig is. Wanneer

er vervolgens op basis van de verkregen informatie bijsturing nodig is, is de portefeuillehouder OOV het aanspreekpunt voor de raad.

4. Stel ten aanzien van het volgende IVB, het IVB 2021-2024, vast dat de gemeenteraad van het college verwacht dat:
   a. het volgende IVB wel tot stand komt op basis van een gezamenlijke analyse van gemeente en relevante partners, zoals Antes, Stichting Welzijn Albrandswaard en woningbouwcorporaties;
   b. de doelen SMART zijn geformuleerd ten behoeve van de verantwoording;
   c. er een logische samenhang moet zijn tussen het meerjarige veiligheidsbeleid zoals vastgelegd in het IVB 2021-2024 en de jaarlijkse actieplannen.

5. Agendeer het onderwerp Ondermijning om de urgentie daarvan en de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar regierol terzake te kunnen volgen en beoordelen.

De volgende aanbevelingen van de rekenkamercommissie zijn gericht aan het college van B&W:

1. Faciliteer de raad door te zorgen voor een goede en volledige informatievoorziening. Er staan geen cijfers en aantallen in het IVB 2017-2020 en in de Actieplannen. Neem deze in het vervolg wel op zodat de raad beschikt over de juiste informatie om zich een beeld te kunnen vormen van de omvang van de problematiek, de urgentie, de prioritering en de maatregelen/strategie die worden voorgesteld om doelstellingen te bereiken. Houd de lange lijnen in het oog en zorg voor regelmatige terugkoppeling naar de raad. Het veiligheidsbeleid ligt vast in een plan met een looptijd van vier jaar. Zorg dat er jaarlijks een terugkoppeling plaatsvindt naar de raad van de bereikte resultaten en de verklaringen daarvoor. Kijk op welke punten er accentverschuivingen nodig zijn en informeer de raad daarover. Geef waar zinvol en noodzakelijk de cijfers met betrekking tot de twee instellingen binnen de gemeente apart weer. Zorg voor een goede duiding van de cijfers door hier een toelichting op te geven.

2. Verbreed de betrokkenheid van partners, zoals Antes, Stichting Welzijn Albrandswaard en de woningbouwcorporaties bij de totstandkoming van de Actieplannen. Het werken met actieplannen is een groeiproces. Bij het Actieplan 2018 zijn de gemeente, de politie en de boa’s betrokken. Door bij de totstandkoming van het proces een bredere groep partners en eventueel ook bewoners te betrekken kan een bredere en meer integrale analyse plaatsvinden en worden partners ook meer direct betrokken bij de uitvoering van de actieplannen.

3. Onderzoek ten behoeve van een effectieve aanpak van overlast van personen met verward gedrag of een integrale, wijkgerichte aanpak passend zou zijn om organisaties met betrekking tot veiligheid, fysiek en sociaal domein beter met elkaar te verbinden.

4. Zorg voor een goede ambtelijke dossiervorming, met het oog op bijstelling van het beleid en het beoordelen van de beleidseffectiviteit.

Bestuurlijke reactie College B&W

Gemeente Albrandswaard

Rekenkamercommissie Albrandswaard
t.a.v. de heer Jan-Willem Verhey, voorzitter
Postbus 1000
3160 GA RHOON

Uw brief van:	...	Ons kenmerk:	1365180
Uw kenmerk:	...	Contact:	D.A. Mol
Bijlage(n):	...	Doorkiesnummer:	06-51302280.
		E-mailadres:	d.mol@albrandswaard.nl
		Datum:	19 november 2018

Betreft: Bestuurlijk wederhoor RKC-onderzoek " onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard

Geachte heer Verheij,

Het college en de burgemeester hebben kennisgenomen van het rapport "onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard". Het is opgesteld door Public Stuff in opdracht van uw commissie.
Zowel het rapport als uw bestuurlijke nota zijn duidelijk. Hiervoor hebben wij waardering. De aanbevelingen aan het college passen in onze inspanningen het beleidsproces door te ontwikkelen. Wij nemen ze ter harte.

Wij plaatsen wel enkele kanttekeningen bij uw rapport en bestuurlijke nota. Deze betreffen:
- de specifieke context van onze gemeente in relatie tot de opgenomen vergelijking met "referentiegemeenten";
- de verantwoordelijkheidsverdeling tussen openbare orde en strafbare feiten in ons bestel;
- de waarde van "sturen op cijfers";
- de gerealiseerde borging van het thema "ondermijning".

De vergelijking tussen Albrandswaard met andere gemeenten met hetzelfde inwonertal schept een vertekend beeld.
Albrandswaard kent een aantal specifieke factoren die op het onderzochte beleidsterrein direct van invloed zijn:
a. de ligging in een grootstedelijk gebied;
b. de metroverbinding, direct verbonden met Rotterdam;
c. een grote GGZ-instelling;
d. een TBS-kliniek.
Deze factoren, elk op zich en in hun samenhang, brengen invloeden met zich die veel gemeenten van vergelijkbare grootte gewoonweg niet kennen. Het rapport houdt met deze

Hofhoek 5 - 3176 PD Poortugaal - Postbus 1000 - 3160 GA Rhoon - T (010) 506 11 11 - E info@albrandswaard.nl

specifieke omstandigheden onvoldoende rekening. Dit roept de vraag op welke waarde de gemaakte vergelijking in het rapport heeft. Sterker, de ongecorrigeerde vergelijking geeft een vertekend beeld over de situatie in onze samenleving.
Een voorbeeld.
Bijna tien procent van het totale aantal misdrijven is afkomstig van de GGZ-instelling en TBS-kliniek. Misdrijven die niet in onze dorpen maar binnen de klinieken worden gepleegd. Een ander voorbeeld. De helft van het aantal meldingen over personen met verward gedrag hebben een directe relatie met de genoemde klinieken.

De communicatie over misdaadcijfers ligt bij justitie en politie.
In ons land ligt de verantwoordelijkheid voor strafbare feiten bij justitie en politie. Die voor openbare orde bij de gemeente, in het bijzonder de burgemeester.
Waar u concludeert dat cijfers over strafbare feiten ontbreken, doelen hierover onvoldoende SMART zijn geformuleerd of cijfers niet adequaat worden gecommuniceerd gaat u te licht voorbij aan deze verantwoordelijkheidsverdeling. Wanneer de gemeente deze zaken in beleidsstukken en rapporten ongenuanceerd naar zich toe trekt, ontstaan zowel in bestuurlijke relaties als in de samenleving onterechte verwachtingen ten aanzien van de invloed, verantwoordelijkheid en mogelijkheden van het gemeentebestuur. U zult begrijpen dat wij dit niet wenselijk vinden.

De waarde van het sturen op cijfers verdient enige relativering.
U kent grote waarde toe aan sturing op cijfers en aantallen. Voor ons is het veiligheidsgevoel van onze inwoners minstens zo belangrijk. Daarom blijven wij voortdurend met de inwoners en onze maatschappelijke partners in gesprek.
Wij illustreren dit belang met een concreet voorbeeld. In veel gevallen gaat het om lage cijfers, bijvoorbeeld 2 straatroven per jaar. De impact op het veiligheidsgevoel van inwoners is hierbij juist erg groot. Het belang van deze wisselwerking tussen objectieve en subjectieve waarden vinden wij in uw conclusies onderbelicht. Hiermee wekt u, waarschijnlijk onbedoeld, de indruk dat veiligheidsbeleid de resultante is van een statistische formule.

De inzet op het taakveld ondermijning is al groot.
U wekt in uw aanbevelingen de indruk dat deze taak nog onvoldoende is belegd. Dat zijn wij niet met u eens.
Onder onze bestuurlijke verantwoordelijkheid verzorgt de BAR-organisatie op dit taakveld een krachtige regierol. De attentie is groot. De lijnen met de relevante partners, zoals politie en het RIEC[1], zijn kort. Hierdoor komen verdachte zaken in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld. Met het in de openbaarheid bespreken van onze activiteiten op dit gebied zijn wij terughoudend. Dat zult u begrijpen. Wellicht dat uw observatie hieromtrent u aanleiding heeft

[1] Regionaal Informatie en Expertise Centrum

Gemeente Albrandswaard

Betreft: Bestuurlijk wederhoor RKC-onderzoek " onderzoek naar het gemeentelijk veiligheidsbeleid Albrandswaard

gegeven tot uw oordeel. Met onze kanttekening willen wij onderstrepen grote waarde te hechten aan voldoende inzet op dit onderdeel van het gemeentelijke veiligheidsbeleid.

Tot slot

In het voorjaar 2019 zal de evaluatie van het actieplan 2018 en het concept actieplan 2019 voorgelegd worden aan de gemeenteraad. De onderbouwing zullen wij in lijn met uw aanbevelingen versterken. Dit geldt ook voor de schriftelijke vastleggingen. Met de raad zullen wij concreet de mate van het gebruik van cijfers bespreken, uiteraard binnen de context en grenzen van de gemeentelijke verantwoordelijkheid.
Uw aanbeveling over een krachtigere wijkgerichte aanpak van overlast van personen met verward gedrag vinden wij waardevol. Vanuit de verschillende domeinen is aandacht voor dit onderwerp. Gesteld kan worden dat we veel energie steken in de aanpak van overlast van personen met verward gedrag in de omgeving van de GGZ-instelling. Gezamenlijk met omwonenden en onze partners wordt gezocht naar oplossingen om de ervaren overlast te verminderen.

Wij vertrouwen erop u met deze reactie van dienst te zijn geweest. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer Dick Mol. Zijn contactgegevens zijn in het briefhoofd opgenomen.

Met vriendelijke groet,
Het college van de gemeente Albrandswaard,

De secretaris,

Hans Cats

de burgemeester

drs. Hans-Christoph Wagner

Nawoord Rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie dankt het college van B&W voor de bestuurlijke reactie op de conclusies en aanbevelingen in ons onderzoek naar het lokale veiligheidsbeleid. We zijn het college zeer erkentelijk voor de korte termijn waarop deze reactie mocht worden ontvangen. Ook zijn wij verheugd dat het college de aanbevelingen ter harte neemt om de dialoog met de gemeenteraad over het veiligheidsbeleid verder vorm te geven. Wij verwachten dat dit leidt tot meer en dieper inzicht bij de raad over de stand van zaken en de verschillende sturingsmogelijkheden die dit biedt.

Het college gaat op vier elementen van ons rapport dieper in. Wij reageren hierop per onderwerp.

1. Specifieke kenmerken van Albrandswaard maken een vergelijking lastig

De aanleiding voor de RKC om het veiligheidsbeleid te onderzoeken kwam voort uit de verschillen in de veiligheidsstatistieken ten opzichte van gemeenten met een vergelijkbare omvang. Dat Albrandswaard door de aanwezigheid van een grote GGZ-instelling, een TBS-kliniek en de directe nabijheid van grootstedelijke problematiek in Rotterdam Zuid andere oorzaken van mogelijke onveiligheid(sgevoelens) kent dan andere gemeenten van deze grootte beseffen wij zeer goed. Het is goed om deze nuancering aan te brengen. In ons onderzoek wordt dit punt ook genoemd maar het kan geen kwaad om dat nogmaals te benadrukken. Tegelijk herhalen we onze aanbeveling om het onderscheid in de statistieken, tussen wat voortkomt uit deze bijzondere kenmerken en wat voortkomt uit ‘reguliere oorzaken’ te maken. Waar de statistieken geen uitkomst bieden, is duiding van de kwalitatieve kant van de zaak wenselijk. Dat draagt bij aan een zuiverder discussie tussen raad en college. Van belang is in ieder geval om wel over de veiligheidscijfers te rapporteren aan de raad zodat bouwstenen voor de discussie over prioriteiten van het veiligheidsbeleid onderbouwd gevoerd kunnen worden.

2. Communicatie over misdaadcijfers ligt bij politie en justitie

Politie en justitie gaan over de criminaliteit en de rol van de gemeente, in beginsel de burgemeester, is gericht op de openbare orde, de sociale veiligheid en preventie. Deze verdeling van bevoegdheden en verantwoordelijkheden is van groot belang. Tegelijkertijd is de gemeente verantwoordelijk voor de regie van het lokaal veiligheidsbeleid. Een essentiële ‘daad van regie’ is het opstellen van een Nota Integraal Veiligheid. Via deze notitie communiceert de gemeente immers welke doelen zij wil bereiken en hoe zij dat samen met haar partners denkt te bewerkstelligen. Zo is in het Albrandswaardse veiligheidsbeleid er onder meer voor gekozen de High Impact Crimes aan te pakken. De verschillende aspecten van veiligheid dragen alle bij aan het veiligheidsgevoel van bewoners. Zij maken hierbij geen onderscheid naar de herkomst van de (on)veiligheid – of het nu criminaliteit of openbare orde betreft is voor het veiligheidsgevoel niet relevant. Raadsleden en lokale bestuurders worden ook op al die aspecten aangesproken en moeten er dan ook een antwoord op kunnen geven. Daarom vinden we het van belang dat de raad goed wordt meegenomen in het brede scala van het veiligheidsbeleid en de resultaten van de inzet van diverse aanpakken. In andere gemeenten

worden politie en justitie intensief betrokken in de communicatie aan de gemeenteraad, waarbij ook steeds duidelijk is wie waar over gaat: college, burgemeester, politie of OM. Wellicht kan in samenspraak met deze partners in het veiligheidsbeleid gekomen worden tot een vergelijkbare communicatie richting de gemeenteraad.

3. Waarde van sturen op cijfers verdient relativering

Ons onderzoek roept op tot meer SMART en met feiten onderbouwd sturen in het veiligheidsdomein. Geenszins pleiten wij echter voor cijferfetisjisme. Achter de cijfers over de inzet en effecten van beleid gaat in het algemeen een scala aan nuances, duidingen en toelichtingen schuil. Dat is in het veiligheidsdomein niet anders. Onze motivering voor dit aspect van ons onderzoek is met name gelegen in de vertaling van feitelijke kennis aan de kant van de veiligheidsdiensten, de burgemeester en het college enerzijds en de gemeenteraad anderzijds. Deze vertaling kan in onze ogen sterker, zodat de gemeenteraad – op die onderdelen waar ze over het veiligheidsbeleid gaat – beter onderbouwde keuzes kan maken. Daarvoor is van belang dat de raad beschikt over de betreffende informatie, altijd gepaard met onderbouwing en duiding. Dat stelt de raad beter in staat om keuzes te maken over bijvoorbeeld de prioriteiten van het veiligheidsbeleid, zowel in het meerjarige IVB als in de jaarlijkse actieplannen. Het kan de raad ook ondersteunen om het niveau van individuele casuïstiek te ontstijgen en het debat met burgemeester en college te voeren op het niveau van beleid en maatschappelijke effecten. Ook kan juist daardoor een sterkere koppeling bereikt worden tussen de beoogde maatschappelijke doelen en de in te zetten instrumenten.

4. Inzet op ondermijning is groot

Dat er veel bestuurlijke en ambtelijke aandacht voor ondermijnende criminaliteit is een goede zaak. Onze bevindingen en conclusies op dit vlak vloeien met name voort uit het feit dat we hiervan vanuit de aangeleverde stukken en de gehouden interviews slechts beperkte onderbouwing hebben gezien. Dat er omzichtig wordt omgegaan met communicatie over ondermijning begrijpen wij, gezien de risico's daarvan. We doen de suggestie om, in samenspraak met politie en OM, te zoeken naar manieren om de raad hierin mee te nemen zonder dat risico's ontstaan voor het lekken van gevoelige informatie of voor lopende onderzoeken en opsporingszaken. Ook hier geldt dat casuïstiek niet van belang is maar dat de raad wel zicht moet hebben dat dit fenomeen in vertrouwde handen is en goed aangestuurd wordt.

Nota van bevindingen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

De rekenkamercommissie van de gemeente Albrandswaard heeft onderzoek gedaan naar het lokale veiligheidsbeleid van de gemeente Albrandswaard om de gemeenteraad te ondersteunen bij haar kaderstellende en controlerende rol. Er was geen specifieke aanleiding voor de keuze van dit onderwerp. Wel is het de rekenkamercommissie opgevallen dat de gemeente Albrandswaard redelijk hoog scoort op onveiligheid ten opzichte van gemeenten met vergelijkbare inwonersaantallen.[7] Dit gecombineerd met het feit dat de rekenkamercommissie niet eerder onderzoek heeft uitgevoerd naar het veiligheidsbeleid lag ten grondslag aan de keuze voor dit onderzoek.

Het doel van dit onderzoek is om de gemeenteraad inzicht te bieden in de:
- wijze waarop het veiligheidsbeleid inhoudelijk en procesmatig tot stand is gekomen en de prioriteiten zijn/worden gesteld;
- mate waarin de doelstellingen specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden zijn geformuleerd;
- wijze waarop de uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid is georganiseerd;
- mate van uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid, met name waar het gaat om de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017;
- wijze waarop de voortgang en resultaten van het veiligheidsbeleid worden gemonitord en de gemeenteraad hierover wordt geïnformeerd.

1.2 Scope en vraagstelling van het onderzoek

Het Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 is breed en veelomvattend. Het was dan ook zaak dit rekenkameronderzoek duidelijk af te bakenen. De rekenkamercommissie heeft ervoor gekozen het lokale veiligheidsbeleid te toetsen op aspecten van de plan-do-check-act cyclus[8], waarbij het onderzoek zich toespitst op de in de Nota Integraal Veiligheidsbeleid opgenomen prioritaire thema's en de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018.

In het onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:
5. Beschikt de gemeente over een concreet en op de problematiek toegesneden lokaal veiligheidsbeleid?
6. Is de organisatie van het veiligheidsbeleid zo ingericht dat de doelstellingen behaald kunnen worden?
7. Zijn de acties die zijn vastgelegd in het Actieplan Veiligheid 2017 uitgevoerd, welke lessen zijn hieruit getrokken en in hoeverre is het Actieplan Veiligheid 2018 hierop aangepast?
8. Heeft de gemeente inzicht in de resultaten van haar veiligheidsbeleid?

[7] Bron: waarstaatjegemeente.nl
[8] De PDCA-cyclus geeft het principe weer van continue verbetering en wordt gevormd door de facetten Plan-Do-Check-Act. Met dit principe wordt aangegeven dat voor het bereiken van een hogere kwaliteit een continue cyclus op gang moet worden gebracht van het plannen van acties, het ten uitvoer brengen van geplande acties, het checken of de resultaten van de acties werkelijk zijn zoals was beoogd, en het bijsturen of bijstellen van de uitvoering of plannen naar aanleiding van de checkresultaten.

De vier onderzoeksvragen zijn voorzien van normen waarlangs de bevindingen tot stand zullen komen. Deze normen geven aan waar het beleid en de uitvoering aan getoetst zullen worden. Het normenkader is opgenomen in bijlage 2.

1.3 Onderzoeksproces

Het onderzoek is in de periode mei tot en met augustus 2018 uitgevoerd door Margot Gerritsen van PublicStuff. Er hebben twee startbijeenkomsten plaatsgevonden: één met de direct betrokken beleidsadviseurs op 27 juni 2018 en één met de portefeuillehouder, de burgemeester, op 5 juli 2018. Om te komen tot beantwoording van de onderzoeksvragen zijn documenten bestudeerd en gesprekken gevoerd met de ambtelijke organisatie en een zestal extern betrokken professionele partijen. Van alle gesprekken zijn verslagen opgesteld die door de gesprekspartners zijn gevalideerd. Tevens hebben de ambtelijke organisatie en de politie schriftelijk aangegeven of, en op welke wijze, zij uitvoering hebben gegeven aan het Actieplan 2017. Vervolgens is de concept-Nota van Bevindingen opgesteld en op 9 september 2018 voor feitelijk wederhoor voorgelegd aan de ambtelijke organisatie. Op 10 oktober 2018 heeft er een gesprek met de portefeuillehouder plaatsgevonden. Op 30 oktober 2018 is de rapportage voor bestuurlijk wederhoor aangeboden aan het College van B&W.

1.4 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt aan de hand van beschikbare gegevens een beeld gegeven van de geregistreerde veiligheid, de onderzochte veiligheidsbeleving in Albrandswaard en de ontwikkelingen daarin. De daaropvolgende hoofdstukken zijn ieder gewijd aan een onderzoeksvraag. In Hoofdstuk 3 staat het gemeentelijk veiligheidsbeleid centraal. Hoofdstuk 4 gaat over de organisatie van de uitvoering van dit beleid. In hoofdstuk 5 wordt ingezoomd op de uitvoering van het Actieplan 2017. En in hoofdstuk 6 wordt nagegaan in hoeverre de gemeente inzicht heeft in de resultaten van het beleid.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de vertegenwoordigers van organisaties waarmee in het kader van dit onderzoek is gesproken. Bijlage 2 bevat het normenkader waarlangs de bevindingen tot stand zijn gekomen. In bijlage 3 staat een overzicht van de geraadpleegde documenten. Bijlage 4 geeft meer achtergrondinformatie over de organisatie van het veiligheidsbeleid. In bijlage 5 staan de conclusies uit de veiligheidsanalyse 2015. Bijlage 6 bevat het volledige cijfermateriaal met betrekking tot Albrandswaard van de Veiligheidsalliantie over 2017. En bijlage 7 geeft een beeld van de samenwerkingspartners van de gemeente bij het veiligheidsbeleid.

2. Veiligheid in Albrandswaard

Voordat ingegaan wordt op het beantwoorden van de onderzoeksvragen is in dit hoofdstuk een aantal feiten over de veiligheid in Albrandswaard op een rij gezet. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de objectieve, geregistreerde (on)veiligheid en de subjectieve, ervaren (on)veiligheid bij de inwoners van Albrandswaard.

Tijdens het onderzoek is door meerdere mensen aangegeven dat Albrandswaard door haar ligging (naast Rotterdam), de verbindingen (metro en Groene Kruisweg) en het feit dat er een TBS- en een GGZ-instelling gehuisvest zijn lastig te vergelijken is met andere gemeenten met vergelijkbare bevolkingsomvang. De rekenkamercommissie begrijpt deze reactie, maar is van mening dat het - met alle mitsen en maren die er zijn rondom cijfers - wel inzichtelijk is om de gemeente langs de meetlat te houden. Alleen al omdat het de vraag oproept waarom de cijfers zijn zoals ze zijn, waarmee beleidsmakers en bestuurders aan de slag kunnen.

2.1 De objectieve veiligheid in Albrandswaard

Op basis van publicaties van de VeiligheidsAlliantie eenheid Rotterdam (VAR) zijn de volgende gegevens bekend over aantallen misdrijven in Albrandswaard in de jaren 2013 tot en met 2017.[9] Ook is de ontwikkeling in 2017 ten opzichte van 2016 in beeld gebracht van zowel Albrandswaard als de gehele eenheid Rotterdam. Een positieve ontwikkeling (daling) is met de kleur groen aangeduid, een negatieve ontwikkeling (stijging) met de kleur rood. Het gaat hierbij om geregistreerde misdrijven, dat wil zeggen: misdrijven waarover aangifte is gedaan.

	2013	2014	2015	2016	2017		2013-2017 in %	2016-2017 in %	2016-2017 eenheid Rotterdam in %
High Impact Crimes en geweld									
Diefstal/inbraak woning	139	129	99	83	76		-45	-8	-12
Openlijk geweld tegen persoon	5	5	3	6	3				14
Bedreiging	44	52	43	49	65		48	33	-11
Mishandeling	51	38	52	62	58		14	-6	-1
Straatroof	3	7	1	3	4				-8
Overval	1	0	3	3	1				6
Vermogenscriminaliteit									
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	193	136	118	92	97		-50	5	-16
Diefstal van motorvoertuigen	27	41	22	19	9		-67	-53	-14
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	54	69	62	140	107		98	-24	-12
Zakkenrollerij	9	6	4	3	3				-14
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	171	127	172	129	108		-37	-16	-15
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	40	25	26	21	17		-58	-19	-13
Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	9	18	27	13	11		22	-15	-19
Winkeldiefstal		17	23	16	7			-56	-10
Overige thema's									
Drugshandel	3	7	11	4	7				-15
Huiselijk geweld	28	42	25	26	13		-54	-50	-21
Cybercrime		1	1	0	2				52
Som bovenstaande cijfers	777	720	692	669	588		-24	-12	
Totaal aantal misdrijven	1.164	1.017	1.106	1.018	947		-19	-7	-10

[9] Bron: Veiligheidsalliantie eenheid Rotterdam, Gezamenlijk veiligheidsbeeld Rotterdam, Jaarrapportages 2017, 2016 en 2015. Aangezien het voorkomt dat cijfers achteraf worden aangepast is steeds de meest recente publicatie gebruikt als bron. De ontwikkeling 2013-2016 is een eigen bewerking. Daar waar de aantallen in absolute omvang lager zijn dan tien is geen procentuele vergelijking gemaakt.

Op basis van bovenstaande figuur is onder meer het volgende af te leiden:

- Het totale aantal misdrijven is in 2017 in Albrandswaard met 7 procent en in de eenheid Rotterdam met ongeveer 10 procent afgenomen ten opzichte van 2016.
- Het aantal misdrijven woninginbraak is verder afgenomen (-8% Albrandswaard en -12% eenheid Rotterdam), nadat er in eerdere jaren ook al sprake was van een daling.
- Waar er op regionaal niveau sprake is van een afname van bedreigingen, is er in Albrandswaard een toename waarneembaar. Andersom deed zich in Albrandswaard een afname van openlijk geweld en overvallen voor, waar deze op regionaal niveau juist toenamen.
- De ontwikkelingen in vermogenscriminaliteit in Albrandswaard volgen de algemene dalende trend in de eenheid Rotterdam. Het aantal misdrijven diefstal van brom-, snor-, fietsen is in 2017 gedaald van 140 naar 107 (-24%). Daarnaast is het aantal vernielingen gedaald met 16 procent ten opzichte van 2016.
- Het aantal misdrijven huiselijk geweld is zowel in Albrandswaard als in de eenheid Rotterdam afgenomen.

Op basis van dezelfde publicaties is ook het aantal meldingen in Albrandswaard op een rij gezet. Ook is de ontwikkeling in 2017 ten opzichte van 2016 in beeld gebracht van zowel Albrandswaard als de gehele eenheid Rotterdam.

	2013	2014	2015	2016	2017		2013-2017 in %	2016-2017 in %	2016-2017 eenheid Rotterdam in %
Incidenten									
Drank/drugsoverast	20	16	17	35	26		30	-26	5
Verkeersoverlast	32	26	21	34	30		-6	-12	8
Burengerucht	59	43	46	51	40		-32	-22	-7
Overlast door verward/overspannen persoon	56	65	52	60	73		30	22	17
Melding overlast jeugd	63	63	51	49	66		5	35	-7

Bovenstaande cijfers laten zien dat er in 2017 in Albrandswaard sprake is van een afname van het aantal meldingen drank/drugsoverlast, verkeersoverlast en burengerucht, terwijl het aantal meldingen over drank/drugsoverlast en verkeersoverlast in de eenheid Rotterdam als geheel toenam. In zowel Albrandswaard als de gehele eenheid Rotterdam is sprake van toename van het aantal meldingen over overlast door een verward persoon. In Albrandswaard is sprake van een toename van het aantal meldingen overlast jeugd, terwijl dit in de eenheid Rotterdam juist afnam. Dit zou verklaard kunnen worden doordat de gemeente inwoners stimuleert melding te maken van overlast door jeugd.

Vergelijking met Barendrecht en Ridderkerk

Waar het aantal misdrijven in Albrandswaard met 7 procent afnam in 2017, is het aantal misdrijven in Barendrecht in 2017 nagenoeg gelijk gebleven aan 2016. De meeste misdrijven High Impact Crime en geweldsmisdrijven, bedreigingen uitgezonderd, zijn in aantal toegenomen ten opzichte van 2016. Het gaat hierbij steeds om beperkte aantallen (verschillen kleiner dan 20). Het aantal misdrijven woninginbraak is gestegen met 16 procent ten opzichte van 2016.

Het aantal misdrijven in Ridderkerk is in totaal met 14 procent gedaald ten opzichte van 2016. Zowel het aantal woninginbraken (-14 procent), als het aantal mishandelingen zijn (-24 procent) gedaald. De andere misdrijven High Impact Crime en geweldsmisdrijven, bedreiging uitgezonderd, zijn eveneens in aantal afgenomen ten opzichte van 2016. Het gaat hierbij echter steeds om beperkte aantallen (verschillen kleiner dan 20).

Vergelijking met vergelijkbare gemeenten en Nederland als geheel
Op waarstaatjegemeente.nl is een criminaliteitsindex opgenomen. Dit is een maat voor sociale veiligheid in de buurt. De criminaliteitsindex maakt gebruik van drie verschillende gegevensbronnen om de delict-typen op te baseren. Dit zijn: de doodsoorzakenstatistiek, de Veiligheidsmonitor en de door de politie geregistreerde misdrijven. Het uitgangspunt is de situatie in 2012. De waarde van 2012 is gesteld op 100. Hoe lager het cijfer in de jaren daarna, hoe sterker de verbetering ten opzichte van 2012.

Criminaliteitsindex (2012 = 100)	2016
Albrandswaard	85
Gemeenten met minder dan 25.000 inwoners	76
Gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners	79
Nederland	81

Uit bovenstaande figuur kan afgeleid worden dat de verbetering van de veiligheid de afgelopen jaren relatief groter is in gemeenten met vergelijkbare bevolkingsomvang en Nederland als geheel dan in Albrandswaard.
Albrandswaard is gecategoriseerd als 'matig stedelijk gebied', de middelste van 5 categorieën, maar scoort qua criminaliteitsindex minder goed dan de gemeenten in de categorie 'sterk stedelijk gebied' (index 79) en iets beter dan de categorie 'zeer sterk stedelijk' (index 87).

Ook staat er op de website waarstaatjegemeente.nl een overzicht - op basis van CBS-cijfers - van het aantal misdrijven per 1.000 inwoners[10]. Wanneer Albrandswaard wordt afgezet tegen Nederland als geheel ontstaat de volgende vergelijking.

Aantal misdrijven per 1.000 inwoners	2013	2014	2015	2016	2017
Albrandswaard	47,2	41,9	44,5	41,0	38,4
Gemeenten met minder dan 25.000 inwoners	42,4	38,1	36,6	34,5	30,1
Gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners	46,2	42,8	40,7	38,3	33,6
Nederland	65,9	60,9	57,9	54,8	48,9

Hieruit kan afgeleid worden dat er in Albrandswaard per 1.000 inwoners relatief veel misdrijven gepleegd worden wanneer dit wordt afgezet tegen gemeenten met vergelijkbare bevolkingsomvang.

Ook staan er op deze website cijfers over een aantal soorten diefstal per 1.000 inwoners. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2017.

per 1.000 inwoners	Albrandswaard	Gemeenten met minder dan 25.000 inwoners	Gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners	Nederland
Diefstal uit/vanaf personenauto	4,0	2	2,2	3,8
Diefstal uit woning	3,0	2,2	2,3	2,9
Diefstal van fiets	4,0	1,8	2,6	4,6
Winkeldiefstal	0,2	0,7	1	2,2

[10] Het betreft geregistreerde misdrijven, door de politie vastgelegd in een proces-verbaal van aangifte of in een ambtshalve opgemaakt proces-verbaal. Het soort misdrijf is ingedeeld volgens de Standaard Classificatie Misdrijven (Politie) 2010. Bron: waarstaatjegemeente.nl

Hieruit kan afgeleid worden dat het aantal diefstallen uit/vanaf auto's en uit woningen hoger is dan gemeenten met vergelijkbare bevolkingsomvang en het landelijk gemiddelde, terwijl het aantal winkeldiefstallen in verhouding beduidend lager ligt.

2.2 De subjectieve veiligheid in Albrandswaard

In juni 2017 is het onderzoek Waarstaatjegemeente.nl Beleidsthema's Gemeente Albrandswaard verschenen[11]. Uit deze rapportage komt naar voren dat inwoners van Albrandswaard het prettig vinden om in hun buurt te wonen en dit beoordelen met een gemiddeld rapportcijfer van 8,0. Er wordt weinig overlast van buren ervaren. Vier op de tien (40%) ervaart nauwelijks tot geen overlast en 34 procent ervaart weinig overlast van de buren.

Ook is de respondenten gevraagd of zij zich veilig voelen in hun buurt. In onderstaand schema is aangegeven hoe hierop geantwoord is.

	N	Ja, altijd	Ja, meestal	Soms wel, soms niet	nee, meestal niet	nee (vrijwel) nooit
Poortugaal	352	27	59	14	0	0
Portland	269	24	61	14	0	1
Rhoon	380	32	58	9	0	1
Totaal gemeente	1.016	**28**	**59**	**12**	**0**	**1**

Op basis van het bovenstaande valt af te leiden dat 87 procent van de inwoners zich doorgaans veilig voelt in hun buurt. En 12 procent aangeeft zich soms wel, soms niet veilig te voelen.

Op de website waarstaatjegemeente.nl zijn de volgende gegevens gepubliceerd als het gaat om overlast, onveiligheidsgevoelens, vermijdingsgedrag en onveiligheidsperceptie. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2016.

Cijfers 2016 (2012 = 100)	**Albrandswaard**	**Gemeenten met minder dan 25.000 inwoners**	**Gemeenten met 25.000 - 50.000 inwoners**	**Nederland**
Overlastindex	88	93	93	93
Index onveiligheidsgevoelens	79	96	97	92
Index vermijdingsgedrag	96	121	126	100
Index onveiligheidsperceptie	101	101	128	92

Bij deze indexen is enige toelichting op zijn plaats.

- De Overlastindex is een maat voor ervaren overlast in de buurt. Deze index maakt gebruik van gegevens van de Veiligheidsmonitor ten aanzien van Fysieke verloedering, Sociale overlast en Verkeersoverlast.
- De index onveiligheidsgevoelens is een maat voor ervaren onveiligheid in de eigen buurt. Deze index maakt gebruik van gegevens van de Veiligheidsmonitor, ten aanzien van de percentages respondenten dat aangeeft zich wel eens onveilig te voelen (in het algemeen, in de buurt, 's avonds op straat in de buurt en 's avonds alleen thuis)
- De index vermijdingsgedrag is een maat voor hoe vaak men het eigen gedrag aanpast aan situaties in de eigen buurt. Deze index maakt gebruik van gegevens van de

[11] PON, Waar staatjegemeente.nl; Beleidsthema's, Gemeente Albrandswaard 2017.

Veiligheidsmonitor, ten aanzien van de percentages respondenten dat aangeeft vaak ‘s avonds de deur niet open te doen en vaak om te rijden of te lopen.

- De index onveiligheidsperceptie is een maat voor hoe men de veiligheidssituatie in de eigen buurt ervaart. De index onveiligheidsperceptie maakt gebruik van gegevens van de Veiligheidsmonitor, ten aanzien van de percentages respondenten dat denkt dat er veel criminaliteit in de buurt is.

Voor alle vier bovenstaande indexen geldt dat het uitgangspunt de situatie in 2012 is. De waarde van 2012 is gesteld op 100. Hoe lager het cijfer in de jaren daarna, hoe sterker de verbetering ten opzichte van 2012. De index wordt jaarlijks berekend voor alle gemeenten in Nederland. De index onveiligheidsbeleving maakt het mogelijk gemeenten met elkaar te vergelijken en laat zien hoe de onveiligheidsbeleving verandert in de tijd.

Op basis van de index onveiligheidsperceptie ontstaat de indruk dat de inwoners van Albrandswaard denken dat er veel criminaliteit in de buurt is, terwijl de objectieve veiligheid zich positief ontwikkelt. Dit is overigens nog sterker zichtbaar bij de gemeenten met tussen de 25.000 en 50.000 inwoners. Uit de bevolkingspeiling komt echter naar voren dat 87 procent van de inwoners zich doorgaans veilig voelt in hun buurt. En ook de index onveiligheidsgevoelens is met 79 een stuk lager dan die van Nederland als geheel (92). Dat ziet er dus positief uit als het gaat om de ervaren onveiligheid.

3. Veiligheidsbeleid en beleidsprioriteiten

In dit hoofdstuk staat de eerste onderzoeksvraag van het onderzoek centraal. Deze luidt: *'Beschikt de gemeente over een concreet en op de problematiek toegesneden veiligheidsbeleid?'* Aan de hand van 7 criteria wordt gekomen tot bevindingen.

3.1 Nota Integrale Veiligheid 2017-2020

Criterium 1: Er is een nota veiligheid, die qua inhoud en proces voldoet aan de wettelijke voorschriften.

Bevindingen:
- Er is een nota Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020, waarin de gemeenteraad de doelen heeft vastgesteld die de gemeente 'op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie'. Daarmee voldoet de gemeente aan dit vereiste in de Politiewet.
- De Nota IVB 2017-2020 is op 6 maart 2017 vastgesteld, de Nota IVB 2013 – 2016 op 17 december 2012. Formeel is hiermee niet tegemoetgekomen aan de wettelijke eis dat de gemeenteraad eenmaal in de vier jaar de doelen vaststelt die de gemeente op het gebied van veiligheid nastreeft.

Toelichting
Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in de Nota 'Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020; Samen voor een veilig Albrandswaard'. Deze nota is op 6 maart 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Het is hiermee de opvolger van het 'Integraal Veiligheidsbeleid 2013-2016'. Het raadsvoorstel is op 6 februari 2017 besproken in het Beraad en Advies Welzijn van de gemeenteraad.

Als het gaat om wettelijke voorschriften dan is de politiewet relevant. Artikel 38b, lid 1 van deze wet schrijft het volgende voor: 'De gemeenteraad stelt ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie.' Met de totstandkoming van het veiligheidsbeleid 2017-2020 is daar invulling aan gegeven.

De voorloper van het Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 is de Nota Integraal veiligheidsbeleid 2013-2016. Deze is vastgesteld op 17 december 2012. Formeel/formalistisch kan gesteld worden dat daarmee de gemeenteraad niet voldaan heeft aan de wettelijke eis om ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast te leggen die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft. Ambtelijk is aangegeven dat de vertraging is opgelopen als gevolg van afwezigheid van de burgemeester. De burgemeester was met ziekteverlof in de periode april tot september 2016.

Het gevolgde tijdspad zag er als volgt uit:

Jaar	Datum	Activiteit
2015	November	Veiligheidsanalyse Albrandswaard
2016	Februari (9/2)	Raadsmarkt
	Mei (24/5)	Bijeenkomst senioren

	Augustus	Peiling ondernemersklimaat
2017	Februari (6/2)	Beraad en Advies Welzijn gemeenteraad
	Maart (6/3)	Raadsbesluit
	April (10/4)	Schriftelijke aanbieding Actieplan Veiligheid 2017 aan raad

In de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) is in artikel 3.2 opgenomen dat bij de voorbereiding van een besluit het bestuursorgaan de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Zie hiervoor de bevindingen bij criterium 2.

3.2 Inhoudelijke en procesmatige totstandkoming IVB 2017-2020

Criterium 2: Het veiligheidsbeleid is gebaseerd op een gedegen (probleem)analyse.

Bevindingen:
- Het veiligheidsbeleid is mede gebaseerd op een gedegen, weliswaar enigszins verouderde, Veiligheidsanalyse. Dit is een uitgebreid document dat bestaat uit cijfers en kaartbeelden, en waaraan heldere conclusies zijn verbonden. De analyse stamt uit november 2015 en bevat cijfers die betrekking hebben op de jaren 2014 en eerder.
- Daarnaast zijn er ter voorbereiding gesprekken gevoerd, enquêtes afgenomen en andere rapporten bestudeerd. Deze informatie is echter niet op schrift gesteld en heeft niet geleid tot een (aanvullend en geactualiseerd) analysedocument.
- In tegenstelling tot de veiligheidsanalyse die ter voorbereiding op het IVB 2013 - 2016 is opgesteld, is er geen veiligheidsanalyse aangeboden aan en besproken door de gemeenteraad ter voorbereiding op het IVB 2017-2020.

Toelichting
Blijkens de inleiding in de Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 is ‘voorafgaand aan het nieuwe veiligheidsbeleid een veiligheidsanalyse gemaakt. Deze analyse bestond uit een inventarisatie van gegevens over de huidige veiligheidssituatie.’ De analyse waarnaar verwezen wordt is de Veiligheidsanalyse gemeente Albrandswaard. Deze is opgesteld in de periode oktober-november 2015 en gebaseerd op informatie verkregen uit documenten, gegevensregistraties en werkgroepsessies met interne en externe veiligheidspartners. De daarin opgenomen cijfers hebben betrekking op het jaar 2014 en eerdere jaren. De opbouw van de rapportage is gebaseerd op het Kernbeleid Veiligheid van de VNG en onderscheidt de vijf veiligheidsvelden (veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid). Het is een uitgebreid document, bestaande uit 68 pagina’s, dat veel gedetailleerde cijfers en kaartbeelden bevat. Tevens vindt er duiding plaats van de cijfers en zijn er duidelijke conclusies opgenomen aan het eind van elk hoofdstuk en aan het eind van het rapport. Deze conclusies zijn integraal overgenomen opgenomen in bijlage 5 van dit rapport.

Ambtelijk is aangegeven dat om na te gaan welke onderwerpen prioriteit hebben, er in 2016 enquêtes zijn afgenomen bij verschillende doelgroepen (senioren, horecaondernemers en sportverenigingen). Middels ‘Rode Bank’-sessies heeft de burgemeester in gesprekken die hij voerde dit onderwerp ook aangestipt. Ook is de input vanuit verschillende onderzoeken meegenomen. Dit waren de -hierboven genoemde- veiligheidsanalyse 2015, Onderzoek Leefbaarheid in Albrandswaard 2013, IVB 2013-2016, collegeprogramma, rapport peiling ondernemersklimaat 2016 en de VAR-rapporten. Daarnaast is er in het voortraject gesproken

met verschillende partners van de gemeente. Met hen is vooral contact geweest over concrete onderwerpen, over wat er speelt in de wijken. Desgevraagd blijkt dat er geen verslagen beschikbaar zijn van deze gesprekken en dat deze ook niet hebben geleid tot een (aanvullend en geactualiseerd) analysedocument.

In tegenstelling tot de veiligheidsanalyse die is opgesteld als opmaat naar het Integraal Veiligheidsbeleid 2013-2016 is er geen veiligheidsanalyse (met daarin een voorgestelde prioritering) ter bespreking voorgelegd aan de gemeenteraad.[12]

Criterium 3: Het veiligheidsbeleid is in gezamenlijkheid met betrokken professionele partners en belanghebbenden tot stand gekomen.

Bevindingen:
- De politie is intensief betrokken bij de totstandkoming van het beleid. Met hen is ook het concept-beleidsstuk gedeeld.
- De andere partners zijn in gesprekken bevraagd op wat er volgens hen speelt en belangrijk is als het gaat om veiligheid. Deze gesprekken vonden plaats tijdens reguliere contactmomenten, niet expliciet voor de partners herkenbaar in het kader van de totstandkoming van het IVB 2017-2020. Het concept-IVB 2017-2020 is niet aan de partners voorgelegd.
- Groepen inwoners zijn betrokken door in gesprekken of enquêtes te vragen naar wat er volgens hen speelt of belangrijk is.
- De ambtelijke organisatie ziet het IVB 2017-2020 nadrukkelijk als een gemeentelijk beleidsstuk.
- Het IVB 2017-2020 is vrijwel onbekend bij de partners van de gemeente.

Toelichting
Uit de inleiding in de Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 komt naar voren dat horecaondernemers, senioren en de sportverenigingen betrokken zijn bij de totstandkoming van het veiligheidsbeleid. Deze senioren en horecaondernemers zijn tijdens bijeenkomsten gevraagd een enquête in te vullen. De sportverenigingen zijn per mail gevraagd een enquête in te vullen. De gemeente geeft aan dat uit de vragenrondes weinig respons naar voren is gekomen.

De ambtelijke organisatie geeft aan dat er ter voorbereiding op het IVB 2017-2020 gesprekken zijn gevoerd met partners van de gemeente. Deze zijn niet specifiek geduid als voorbereiding van het IVB 2017-2020, maar vonden plaats tijdens reguliere contacten. Er is informatie bij de partners opgehaald over wat zij belangrijk vonden en wat er speelde in de wijken. Het concept-beleid is niet met hen gedeeld, teneinde het voortraject ‘niet over te doen’. De beleidsprioriteiten zijn mondeling wel weer getoetst in gesprekken. Het concept-beleidsstuk is wel gedeeld met de politie. Nadat de politie en de portefeuillehouder akkoord waren is het stuk aan de raad aangeboden.

Ambtelijk is aangegeven dat de gemeente het IVB 2017-2020 ziet als een gemeentelijk beleidsstuk. Uit de gesprekken met externe partners is naar voren gekomen dat het in de contacten gaat over de thema’s en onderwerpen die in het IVB 2017-2020 staan, maar veel partijen kennen het IVB 2017-2020 niet.

[12] Gemeente Albrandswaard, raadsvoorstel 118578, Veiligheidsanalyse gemeente Albrandswaard; de opmaat naar het integraal veiligheidsbeleid 2013-2016.

3.3 Doelstellingen IVB 2017-2020

Criterium 4: De doelstellingen van het veiligheidsbeleid zijn specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden[13].

Bevindingen:
- De doelstellingen van het veiligheidsbeleid zijn niet specifiek, niet meetbaar en niet tijdgebonden geformuleerd. De doelstellingen zijn vaag geformuleerd en zonder inzicht in het verschil tussen de gewenste en huidige situatie niet als realistisch of onrealistisch te beoordelen.
- Er staan geen cijfers en aantallen in het IVB 2017-2020 over de huidige en de gewenste situatie. Ook in de Actieplannen worden geen aantallen genoemd. Hierdoor is er geen inzicht in de omvang van de ambitie die de gemeente met deze doelstellingen aan de dag legt en de gemeenteraad en de inwoners kunnen niet zonder meer achteraf vaststellen of de doelstelling behaald is. Er is voor gekozen geen aantallen in het IVB 2017-2020 op te nemen omdat de gemeente maar ten dele invloed heeft op de misdaadcijfers en de ontwikkelingen daarin. Bovendien wilde men het stuk begrijpelijk en makkelijk leesbaar houden.
- In de gemeentelijke begroting en jaarrekening staan daarentegen geen aantallen, maar wel meetbare doelstellingen. Daarover wordt in de jaarstukken niet per doelstelling aangegeven of deze al dan niet bereikt zijn.

Toelichting
Als ‘strategische doelstellingen’ staan in het IVB 2017-2020 de volgende doelstellingen: ‘De gemeente Albrandswaard wil een veilige woon- en leefomgeving creëren en behouden voor haar inwoners, bedrijven en instellingen. Dit zowel in subjectieve (veiligheidsgevoel) als in objectieve (cijfers) zin. Middels verschillende veiligheidsonderzoeken worden deze cijfers gemeten en waar nodig extra actie op ondernomen. De verschillende veiligheidspartners vervullen daarin een belangrijke rol en hebben ieder hun eigen verantwoordelijkheid. Zij worden daarom in toenemende mate betrokken bij het verbeteren van de veiligheidssituatie en veiligheidsacties.’

Bij de 5 beleidsprioriteiten zijn in het IVB 2017-2020 de volgende doelstellingen geformuleerd.

Prioriteit	Doelstelling Veiligheidsbeleid 2017-2020
Aanpak High Impact Crimes	Het terugdringen en beheersen van de omvang van High Impact Crimes via een samenhangende inzet van preventieve en repressieve maatregelen. Hierbij de samenwerking met maatschappelijke partners intensiveren en uitbreiden.
Aanpak jeugdoverlast & alcohol- en drugsgebruik	Minder overlastmeldingen via het gemeentelijke meldpunt en de overlastmeldingen die er binnenkomen gezamenlijk met de externe partners oppakken. Tevens worden jeugd en volwassenen actief geïnformeerd en geactiveerd om deel te nemen aan verschillende

[13] Met deze begrippen wordt het volgende bedoeld: specifiek - is de doelstelling eenduidig?, meetbaar - onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt?, realistisch - is het doel haalbaar? en tijdgebonden - wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn?

	buurtinitiatieven om zo met elkaar te praten over de ervaren overlast en maatregelen daarvoor.
Senioren en Veiligheid	Middels de aanpak willen we de (brand)veiligheid en het veiligheidsgevoel van senioren in en rondom de woonomgeving verbeteren en verhogen. De weerbaarheid van de senioren vergroten om de slachtofferkans te verkleinen.
Verwarde personen[14]	Vroegtijdige signalering- en integrale behandeling van diegene, die vanwege zijn al dan niet tijdelijke verstoorde oordeelsvermogen, gedrag vertoont waarmee hij zichzelf of enige ander in gevaar brengt en/of een bedreiging vormt voor de openbare orde en veiligheid.
Ondermijning	Tegengaan van verwevenheid van onder- en bovenwereld. Voorkomen dat criminelen of criminele organisaties bewust of onbewust worden gefaciliteerd door de overheid en kunnen investeren in de reguliere economie.

Om te bepalen of de doelstellingen specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden zijn, zijn deze afgezet tegen de gekozen omschrijving van deze begrippen.

Begrip	**Omschrijving**
Specifiek	Is de doelstelling eenduidig?
Meetbaar	Onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt?
Realistisch	Is het doel haalbaar?
Tijdgebonden	Wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn?

- Specifiek: de doelstellingen zijn niet eenduidig geformuleerd. Er is onvoldoende toegelicht wat er precies wordt beoogd, wat de verandering is die de gemeente wil bewerkstelligen. Er zijn meerdere interpretaties mogelijk en er kunnen nog te veel vragen worden gesteld over wat er precies bedoeld wordt.
- Meetbaar: de doelstellingen zijn niet meetbaar geformuleerd. Er worden in de nota geen aantallen genoemd. Hierdoor is onbekend wat de startsituatie is en naar welke situatie wordt toegewerkt. Er is geen inzicht in de omvang van de ambitie die de gemeente met deze doelstellingen aan de dag legt en de gemeenteraad en de inwoners kunnen niet zonder meer achteraf vaststellen of de doelstelling behaald is.
- Realistisch: de doelstellingen zijn vaag geformuleerd en zonder inzicht in het verschil tussen de gewenste en huidige situatie niet als realistisch of onrealistisch te beoordelen.
- Tijdgebonden: de doelstellingen zijn niet tijdgebonden geformuleerd. Het is niet duidelijk wanneer de gemeente het doel bereikt wil hebben. Gezien de looptijd van de nota zou dat 2020 kunnen zijn, maar dat is niet expliciet gemaakt.

Het begrip acceptabel - zijn deze doelen acceptabel voor de doelgroep en/of het management? – dat doorgaans ook in dit rijtje wordt genoemd, wordt in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten, aangezien deze doelstellingen reeds door het gemeentebestuur zijn vastgesteld.

Het ontbreken van cijfers en aantallen in het IVB 2017-2020 en de Actieplannen is opvallend, aangezien er veel cijfermateriaal voorhanden is. Alleen al op basis van de Veiligheidsanalyse uit

[14] Hoewel het correcter is te spreken van Personen met verward gedrag in plaats van Verwarde personen, wordt in deze rapportage de aanduiding uit het IVB 2017-2020 aangehouden.

2015 is de startsituatie helder te duiden. Gevraagd naar de reden voor het niet opnemen van cijfermateriaal geeft de ambtelijke organisatie aan dat hiervoor gekozen is omdat de gemeente maar ten dele invloed heeft op de misdaadcijfers en de ontwikkelingen daarin. Deze worden voor een groot deel bepaald door de ligging van de gemeente en de instellingen binnen de gemeentegrenzen. Er wordt goed gekeken naar de subjectieve cijfers, het veiligheidsgevoel van de inwoners. Daar wordt op ingezet, en uiteraard ook op het beïnvloeden van de misdaadcijfers zelf.
Een tweede reden voor de keuze om geen cijfers op te nemen in het IVB 2017-2020 is dat men een begrijpelijk en makkelijk leesbaar stuk wilde creëren.

Daarnaast is opvallend dat er in de begrotingscyclus wel gewerkt wordt met meetbare doelstellingen, zij het in relatieve bewoordingen. Zo staat er bijvoorbeeld dat er gestreefd wordt naar 15% minder woninginbraken per 1.000 inwoners in 2017 ten opzichte van 2012. Er staat niet bij om hoeveel inbraken het in absolute zin gaat. In de jaarstukken 2017 wordt niet aangegeven hoeveel inbraken er geweest zijn waardoor vastgesteld kan worden of het doel bereikt is. Daar wordt volstaan met het aangeven van de activiteiten die zijn uitgevoerd.

3.4 Prioriteitstelling IVB 2017-2020

Criterium 5: Het is duidelijk en herleidbaar hoe de prioriteitstelling in het veiligheidsbeleid 2017-2020 tot stand is gekomen.

Bevindingen:
- Het is voor de lezer van het IVB 2017-2020 niet duidelijk op welke wijze de prioriteitsstelling tot stand is gekomen en herleidbaar waarom juist dit de onderwerpen zijn die in de periode 2017-2020 prioriteit verdienen, boven andere onderwerpen.
- Het in het raadsvoorstel opgenomen argument dat ‘de gekozen thema’s het grootste effect hebben op de veiligheidsbeleving van onze inwoners’ is niet nader onderbouwd in het raadsvoorstel of het IVB 2017-2020.

Toelichting
Inhoudelijk staat er in het strategisch kader in het IVB: ‘Cijfers en onderzoeken laten zien dat de veiligheidssituatie in Albrandswaard de afgelopen jaren op een groot aantal terreinen aanzienlijk is verbeterd. Ook in vergelijking met omliggende gemeenten scoort Albrandswaard goed. Uiteraard komen er altijd aandachtspunten naar boven, dit blijkt uit criminaliteitscijfers en onderzoeken. Zo is er een stijging te zien ten aanzien van vernielingen, fietsendiefstallen en diefstal/inbraak garageboxen en tuinhuisjes, mishandeling en bedreiging. Hiernaast dient er aandacht te blijven voor de aanpak van High Impact Crimes en diefstallen van- en uit motorvoertuigen. Daarnaast wordt gedrag van de jeugd steeds vaker als hinderlijk en/of overlastgevend ervaren. Het is van groot belang deze problemen gezamenlijk met de betrokken veiligheidspartners te signaleren, te analyseren en aan te pakken.’

Zonder verder inhoudelijke duiding worden vervolgens de beleidsversterkingen en prioritaire thema’s belicht. De afwezigheid van cijfers en aantallen in het IVB maakt dat het voor de lezer niet herleidbaar is of dit nu echt de meest urgente thema’s zijn.

Uit het gesprek met de ambtelijke organisatie kwam naar voren dat er als basis is gekeken naar de prioriteiten in de gebiedsscan van de politie en de eigen gemeentelijke beleidsprogramma’s, en dat er in de gesprekken die zij altijd al voeren met partners en

bewoners is nagegaan wat de onderwerpen zouden moeten zijn. De weergave daarvan staat niet op papier, maar is wel meegenomen. Er heeft geen evaluatie plaatsgevonden van het IVB 2013-2016, althans niet op papier. Wel is intern besproken wat er nog actueel was in dat beleidsstuk. Per thema zijn er gesprekken gevoerd met zowel partners als inwoners.

Het 'trechteren' van alle informatie tot prioriteiten is door de ambtelijke organisatie in samenwerking met de politie gedaan. De prioriteiten waren ook al bepaald en besproken met de politie ten behoeve van het Actieplan 2017. Het concept-beleid is vervolgens afgestemd met de politie en daarna behandeld en vastgesteld door de gemeenteraad.

In het raadsvoorstel bij het IVB 2017-2020 staat als argument voor de gekozen thema's dat 'de gekozen thema's het grootste effect hebben op de veiligheidsbeleving van onze inwoners'. Dit is niet nader onderbouwd. Er staat slechts 'door landelijke en regionale ontwikkelingen, subjectieve en objectieve veiligheidscijfers van de afgelopen jaren, prioriteiten uit het vorige IVB en de binnenkomende meldingen is gekozen voor de zes genoemde thema's'.

3.5 Aansluiting IVB 2017-2020 en Actieplannen Veiligheid

Criterium 6: De Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018 sluiten aan op het gemeentelijk veiligheidsbeleid.

Bevindingen:
- De Actieplannen sluiten deels aan op het gemeentelijk veiligheidsbeleid: drie van de vijf prioritaire thema's in het IVB 2017-2020 zijn opgenomen en uitgewerkt in de Actieplannen 2017 en 2018. De andere twee prioritaire thema's (Senioren en Veiligheid en Verwarde Personen) uit het IVB 2017-2020 zijn niet als prioriteit ingebracht voor de Actieplannen 2017 en 2018.
- Het Actieplan is onderdeel van de uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid. Er is echter niet aangegeven in de Actieplannen, ook niet in de aanbiedingsbrieven aan de gemeenteraad, hoe de ingebrachte gemeentelijke prioriteiten en de gezamenlijke prioriteiten in de Actieplannen zich verhouden tot het IVB 2017-2020. Ook is niet helder of en hoe er invulling wordt gegeven aan de prioritaire thema's in het IVB 2017-2020 die niet zijn opgenomen in de Actieprogramma's.

Toelichting
In zowel 2017 als 2018 hebben de gemeente Albrandswaard en de politie (het basisteam Oude Maas) een Actieplan Veiligheid uitgebracht. In een Actieplan Veiligheid worden vanuit de gemeente en de politie jaarlijks prioriteiten benoemd die samen worden besproken, uitgewerkt en uitgevoerd. Voorheen deed de gemeente dit individueel in een zogenoemd uitvoeringsprogramma en de politie in een gebiedsscan. Deze twee documenten zijn nu samengebracht in het Actieplan Veiligheid.[15] In het Actieplan worden de uitgangspunten van de gemeente en de politie concreet gemaakt in acties.[16]

Het initiatief voor deze gezamenlijke planvorming is afkomstig van de teamchef van het basisteam Oude Maas. Tot een paar jaar geleden maakte de politie gebiedsscans en de gemeente uitvoeringsprogramma's, terwijl zowel gemeente als politie hetzelfde willen voor de

[15] Gemeente Albrandswaard, 10 april 2017, Actieplan Veiligheid 2017
[16] Gemeente Albrandswaard, Actieplan Veiligheid 2017, p2.

inwoners van de gemeente. Hij is rond 2015 gaan verkennen of de burgemeesters er iets voor zouden voelen om hier meer samen in op te gaan trekken. Om te beginnen in de BAR-gemeenten. De burgemeesters van Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk wilden dit wel gaan proberen. En zo is er toegewerkt naar een eerste gezamenlijk Actieplan 2017. Het was wat experimenteren en de inhoud is deels op basis van cijfermatige informatie en deels op basis van kennis bij de wijkagenten tot stand gekomen. Er bleek een grote mate (80-90%) van overlap te zijn tussen de problemen die de gemeente en die de politie ervaren. De wens van de teamchef was en is om er op termijn ook meer en andere partners (woningbouwcorporaties, BOA's[17]) bij te betrekken met als ideaal dat ook de inwoners erbij betrokken worden. En dan niet alleen betrekken bij het maken van plannen, maar ook een bijdrage leveren aan de uitvoering op gebieden waar dat zou kunnen.

De 5 prioritaire thema's in het IVB 2017-2020 zijn deels terug te vinden in de actieplannen 2017 en 2018. In onderstaand schema is inzichtelijk gemaakt welk onderwerp terugkomt in de actieplannen van gemeente en politie.

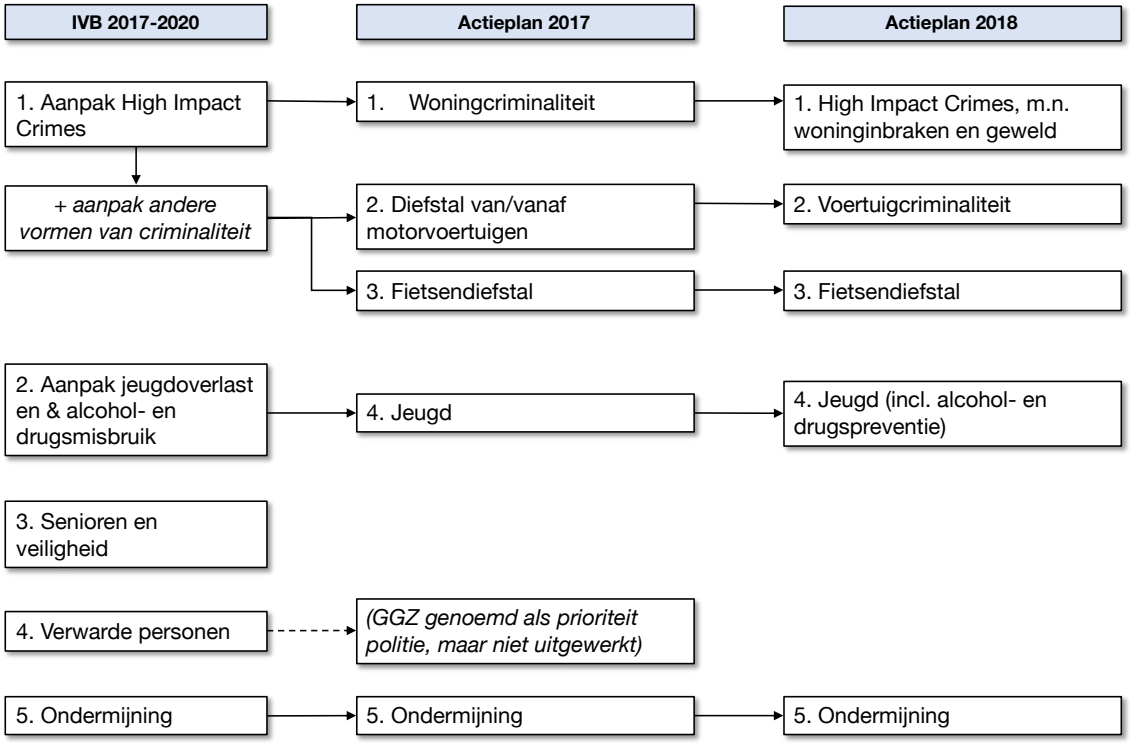

Op basis van bovenstaand overzicht is af te leiden dat niet elk onderwerp in het IVB 2017-2020 terecht komt in het (gezamenlijke) Actieplan, zoals bijvoorbeeld de prioritaire thema's Senioren en Veiligheid en Verwarde Personen. Tegelijkertijd is uit dit rekenkameronderzoek gebleken dat er wel inzet wordt gepleegd op in ieder geval de thema's Verwarde personen en Senioren en Veiligheid[18].

Het valt op dat de prioritaire thema's die de gemeenteraad op 6 maart 2017 als prioriteiten heeft benoemd niet op dezelfde wijze terugkomen in het rijtje prioriteiten die de gemeente heeft aangedragen voor het Actieplan 2017, dat op 10 april 2017 verscheen. Op dat overzicht

[17] De BOA's zijn betrokken bij het Actieplan 2018.
[18] Gemeente Albrandswaard, (2017), Programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021, p. 121 'in 2017 afgeronde speerpunten'.

‘gemeentelijke prioriteiten’ stonden: woninginbraken, diefstal van en uit voertuigen, jeugdoverlast, aanpak fietsendiefstal, en ondermijning. Er wordt in het Actieplan 2017 niet toegelicht waarop de prioritaire thema’s Senioren en veiligheid en Verwarde personen wel met stip zijn opgenomen in het meerjarig veiligheidsbeleid, maar niet in de prioriteiten voor 2017. Ook is niet geschetst hoe dan wel uitvoering gegeven wordt aan deze twee prioritaire thema’s.

3.6 Prioriteitsteling Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018

Criterium 7: Het is duidelijk en herleidbaar hoe de prioriteitstelling in de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018 tot stand is gekomen.

Bevindingen:
- In de Actieplannen 2017 en 2018 is niet duidelijk en herleidbaar onderbouwd hoe de prioriteitstelling tot stand is gekomen en waarom juist dit de prioriteiten zijn die aandacht en inzet van de gemeente en politie behoeven.
- In tegenstelling tot andere Actieplannen waar het basisteam Oude Maas bij betrokken is, bevatten de Actieplannen van Albrandswaard geen cijfers en aantallen om de problematiek te duiden.

Toelichting
Het Actieplan 2017 is zo opgezet dat er eerst een opsomming wordt gegeven van de prioriteiten van de gemeente, het Basisteam Oude Maas van de politie en de Nationale Politie. Vervolgens wordt er een set gezamenlijke prioriteiten gepresenteerd.

Volgens de tekst komen de gemeentelijke prioriteiten (woninginbraken, diefstal van en uit voertuigen, jeugdoverlast, aanpak fietsendiefstal en ondermijning) voort uit het IVB 2017-2020. Er wordt niet onderbouwd waarom juist dit de gemeentelijke prioriteiten zijn op basis van het IVB 2017-2020.

In het Actieplan 2018 staat in de inleiding het volgende: ‘Albrandswaard doet het nog steeds goed, als het gaat om veiligheid in de gemeente. Dit blijkt onder andere uit de politiecijfers, bewonersenquêtes en regionale veiligheidsmonitoren. Uit deze cijfers en onderzoeken komen echter ook aandachts- en verbeterpunten naar voren. De gegevens laten zien dat de volgende speerpunten (criminaliteitsvormen) benoemd kunnen worden: fietsendiefstal, voertuigcriminaliteit, overlast verwarde personen, vermogensdelicten en geweldsdelicten zijn gestegen. Bij de aanpak van deze prioriteiten wordt zoveel mogelijk gezamenlijk opgetrokken. (…) Als going concern blijft de aanpak van High Impact Crimes, diefstallen van en uit motorvoertuigen en jeugd(overlast) de aandacht vragen én krijgen.’
Vervolgens staat in hoofdstuk 1 onder het kopje Prioriteiten 2018: ‘Aan de hand van de ontwikkelingen zijn de volgende prioriteiten voor 2018 benoemd ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid: Ondermijning, High Impact Crimes, Auto inbraken, Fietsendiefstal en Jeugd’.
Het is niet duidelijk waarom juist dit de onderwerpen zijn die gekozen zijn uit de daarboven gepresenteerde opsomming.

Uit het gesprek met de ambtelijke organisatie is naar voren gekomen dat om te komen tot de prioriteiten er door de gemeente en de BOA’s is gekeken naar de eigen prioriteiten, die van de politie en die van de andere gemeenten. Aangegeven is dat deze dicht bij elkaar lagen.

Vanuit de politie is aangegeven dat er in aanloop tot het Actieplan 2017 door iemand vanuit de politieorganisatie veel gesprekken zijn gevoerd in de wijken met de wijkagenten. De wijkagent kent immers zijn/haar wijk van haver tot gort en weet wat er speelt. Vroeger werd er eerst gekeken naar de cijfers en werd de analyse later nog eens getoetst bij de wijkagent, maar cijfers hebben echt duiding nodig. Nu gaat het dus andersom: eerst gesprekken met de wijkagenten en de boa's en dan pas de cijfers ernaast leggen. Ook werd uit een gesprek met de politie helder dat het basisteam te maken heeft met aansturing uit verschillende kanten: de Nationale Politie, de regionale eenheid, het district, het OM en de gemeente. En dan heeft de politie ook nog met inwoners te maken. Het basisteam kijkt vooral naar wat er in het gebied nodig is. Zo waren er op een gegeven moment 600 fietsendiefstallen in een jaar in het gebied. Dat is een onderwerp dat niet direct voor partijen hoge prioriteit heeft, maar waar wel wat aan gedaan moet worden. Dat is opgenomen in het Actieplan van Albrandswaard, maar ook in dat van de andere gemeenten. Naast de gezamenlijke prioriteiten in het Actieplan heeft het basisteam, zoals ook de gemeente, ook haar eigen accenten.

Het feit dat er in de Actieplannen van Albrandswaard geen cijfers en aantallen zijn opgenomen, maakt dat het voor de lezer niet herleidbaar is of de gekozen prioriteiten ook logisch voortkomen uit de feitelijke situatie en ontwikkelingen. De Actieplannen van Albrandswaard wijken op dit punt af van de Actieplannen van Ridderkerk en Barendrecht.

Verder valt inhoudelijk op dat in het Actieplan als prioriteit wordt benoemd: 'High Impact Crimes'. Dit wordt vervolgens afgebakend tot '(voornamelijk) woninginbraken en geweldsdelicten'. De onder de kop High Impact Crimes genoemde acties richten zich echter alleen op 'vermindering van het aantal woninginbraken'.

4. De organisatie van de uitvoering

Dit hoofdstuk is gewijd aan het beantwoorden van de tweede onderzoeksvraag. Deze luidt: *'Is de organisatie van het veiligheidsbeleid zo ingericht dat de doelstellingen behaald kunnen worden?'*

Alvorens wordt ingegaan op de bevindingen, wordt aangegeven hoe de organisatie van het veiligheidsbeleid lokaal en regionaal is vormgegeven. Om dit in een breder perspectief te kunnen plaatsen, is in bijlage 4 achtergrondinformatie opgenomen over de organisatie van het veiligheidsbeleid in het algemeen.

4.1 De interne organisatie van het veiligheidsbeleid

Het onderwerp Openbare Orde en Veiligheid is ambtelijk belegd bij de Regisseur Veiligheid (tevens loco-secretaris) en de twee beleidsadviseurs OOV. Bestuurlijk portefeuillehouder is de burgemeester.

De twee beleidsadviseurs zorgen voor het opstellen van het veiligheidsbeleid, het bijbehorende actieplan en de voor de coördinatie en monitoring van de uitvoering van dit beleid. Afstemming intern en overleg over casuïstiek vindt plaats in het Intern Stafoverleg van de burgemeester en zijn adviseurs.

Als het gaat om ambtelijke afstemming met andere afdelingen of binnen de BAR- organisatie dan wordt er vooral bilateraal afgestemd. Voor een onderwerp als verkeersveiligheid is het vooral van belang om op de hoogte te blijven en elkaar zo nodig te versterken. Voor ondermijning hebben de beleidsadviseurs OOV vooral te maken met de afdeling Vergunningen in het kader van de BIBOB. Over verwarde personen heeft de OOV-adviseur met name contact met de (O)GGZ-specialist binnen het wijkteam en met de GOSA-regisseur als het gaat om minderjarigen.

4.2 De externe organisatie van het veiligheidsbeleid

Maandelijks is er Stafoverleg Veiligheid, bestaande uit de burgemeester, de regisseur veiligheid (secretaris), het afdelingshoofd OOV van de BAR-organisatie, politie (Operationeel Expert Wijk) en de brandweercommandant.

De uitvoering van het veiligheidsbeleid is op ambtelijk niveau belegd bij een tweetal werkgroepen: één gericht op Jeugd en één gericht op Sociale Veiligheid. De twee beleidsadviseurs zitten beide een werkgroep voor. De werkgroepen zijn als volgt samengesteld:

- De Werkgroep Jeugd bestaat uit een beleidsadviseur OOV (voorzitter), politie (wijkagenten), GOSA-regisseur[19], wijkregisseur, boa's en jongerenwerk.
- De Werkgroep Sociale Veiligheid bestaat uit een beleidsadviseur OOV (voorzitter), politie (wijkagent), wijkregisseur, boa's, jongerenwerk, medewerker APV, vertegenwoordiger RET.

In deze overleggen worden concrete acties besproken, uitgezet en daar wordt over teruggekoppeld.

[19] GOSA staat voor Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak. Onder de GOSA vallen alle acties op het gebied van een sluitende aanpak voor individuele jeugdigen met ketenoverstijgende problematiek.

Om de voortgang van het Actieplan te monitoren, bij te sturen en te evalueren is er maandelijks overleg tussen de twee beleidsadviseurs OOV en de Operationeel Expert Wijk[20] van het Basisteam Oude Maas van de politie. In het overleg worden (nieuwe) afspraken gemaakt over de aanpak van de prioriteiten en de 'going concern' zaken. In dit overleg worden acties verdeeld die de beleidsadviseurs inbrengen in de twee werkgroepen en de resultaten uit de twee werkgroepen worden in dit overleg teruggekoppeld.

Op bestuurlijk niveau zijn er verschillende periodieke overleggen op zowel lokaal als regionaal niveau. Als het gaat om de bestuurlijke externe samenwerking zijn er de volgende overlegstructuren:

Naam	**Deelnemers**	**Frequentie**	**Doel/agenda**
Bilateraal overleg	Burgemeester en de Teamchef Oude Maas	1 x per maand	Onder meer voorbereiden overleg vierhoek en overleg Antes
Driehoeksoverleg	Burgemeester, Officier van Justitie, Teamchef Oude Maas	Niet periodiek, alleen indien nodig	Taakuitvoering en capaciteit politie
Vierhoeksoverleg	Burgemeester, directeur De Kijvelanden, Officier van Justitie en de Teamchef Oude Maas	4 x per jaar	Veiligheidsaspecten in en om De Kijvelanden
Delta	Burgemeester, directeur Antes en de Teamchef Oude Maas	4 x per jaar	Veiligheid rondom Delta
Politieoverleg	Burgemeester, loco-secretaris en operationeel expert wijk van het Basisteam Oude Maas	1 x per twee weken	Specifieke casussen, o.a. ondermijningszaken
BAR-veiligheidsoverleg	Burgemeesters Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk, Teamchef Oude Maas, VRR, loco-secretaris, Domeindirecteur Veilig en afdelingshoofd Openbare Orde	1 x per twee maanden	Afstemming beleid en uitvoering, inzet MCU
Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Burgemeesters 15 gemeenten binnen Veiligheidsregio	4 x per jaar	Hoofdlijnen beleid en financiële kaders
Regionaal VeiligheidsOverleg (RVO)	Alle 33 burgemeesters in de regio Rotterdam, Hoofdofficier van Justitie, Politiechef regio	3 x per jaar	Bepalen en uitvoeren regionaal beleid en verdeling politiesterkte.
Districtieel Justitieel Veiligheidsoverleg (DJVO)	Alle 33 burgemeesters in de regio Rotterdam, Hoofdofficier van Justitie, Politiechef regio	4 x per jaar	Bespreken integrale veiligheidsonderwerpen

Daarnaast sluit de burgemeester om de keer aan bij de Klankbordgroep, die Delta voor en met haar omwonenden organiseert, en is hij aanwezig bij buurtnetwerken en bijeenkomsten rondom buurtpreventie. Hij heeft één keer per jaar overleg met de sportverenigingen in de gemeente als het gaat om jeugd en overlast, alcohol en drugs.

[20] De betreffende Operationeel Expert Wijk is leidinggevende voor de wijkagenten in Albrandswaard en Pernis. In Albrandswaard werken 3 fulltime wijkagenten.

4.3 Invulling gemeentelijke regierol

Criterium 8: Er is sprake van regie op de uitvoering van de vijf prioritaire thema's en de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018.

Bevindingen:
- Er is een overlegstructuur, zowel intern als met externe partners op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau. De samenwerking met andere partijen verloopt volgens de betrokkenen goed: zowel ambtelijk als bestuurlijk is er sprake van korte lijnen, partijen kennen elkaar goed en weten elkaar snel te vinden als dat nodig is.
- De gemeente vervult een duidelijke regierol als het gaat om het uitvoering geven aan de onderwerpen ten aanzien van preventie van inbraken en jeugd. Dit gebeurt via de aansturing van een tweetal werkgroepen die elke zes weken bijeenkomen onder leiding van de gemeente, en waar voortgang zit op de gemaakte afspraken. Ook is er maandelijks overleg met de politie over de uitvoering van het jaarlijkse Actieplan.
- Als het gaat om de aanpak van Verwarde Personen en de afstemming met het Sociaal Domein dan wordt door partners het opgeheven Lokaal Zorgnetwerk gemist.
- De invulling van de gemeentelijke regierol ten aanzien van Ondermijning vergt versterking om ondermijning effectief aan te kunnen pakken.

Toelichting
De partners van de gemeente die in het kader van dit onderzoek gesproken zijn en betrokken zijn bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid geven aan dat zij tevreden zij over de samenwerkingsrelatie met de gemeente. Er zijn korte lijnen, partijen kennen elkaar en weten elkaar te vinden. De samenwerking in de drie- en vierhoek gaat goed. Partijen weten elkaar snel te vinden en bespreken hoe en door wie er wordt aangepakt. Aangegeven is dat de betrokken partijen er sterker in zijn geworden om bijvoorbeeld goed en gezamenlijk op te treden, bijvoorbeeld rond situaties van huiselijk geweld.

Opvallend is wel dat de woningcorporaties in het IVB 2017-2020 zijn aangeduid als samenwerkingspartners, maar dat de corporatie die in het kader van dit onderzoek is gesproken niet betrokken is bij de totstandkoming en uitvoering van het veiligheidsbeleid. Wellicht komt dat op het moment dat er concrete afspraken en uitvoering gegeven wordt aan de prestatieafspraken, waarin ook een paragraaf veiligheid staat. De contacten die er nu zijn tussen gemeente en woningbouwvereniging, spelen zich voornamelijk af op concreet caseniveau. Het raakt niet aan het beleidsniveau en de lange lijnen.

Er wordt volgens betrokkenen door de gemeente regie gevoerd op de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Als het gaat om de prioritaire thema's High Impact Crimes en Jeugd en Drugs- en Alcohol gebeurt dit voornamelijk door sturing te geven aan respectievelijk de werkgroep Sociale Veiligheid en Jeugd. In deze overleggen worden concrete acties besproken, uitgezet en daar wordt over teruggekoppeld. Daarnaast is er maandelijks overleg met de politie over de uitvoering van het Actieplan 2017.

Het derde thema, Senioren en Veiligheid, is niet opgenomen in het Actieplan. Op basis van de Jaarstukken 2017 is bekend dat dit onderwerp via een motie op de agenda is gekomen, dat deze motie in 2016 is uitgewerkt en dat er in 2017 gestart is met de eerste woningchecks in de wijk Ghijseland (in samenwerking met stichting Woonvisie).

Aan het vierde prioritaire thema, Verwarde Personen, wordt volgens het IVB 2017-2020 uitvoering gegeven door hierin nauw samen op te trekken met Antes en het wijkteam. In het kader van dit onderzoek is gesproken met Antes. Hieruit kwam naar voren dat veiligheid bij beide organisaties hoog op de agenda staat, zeker als het gaat om personen met verward gedrag. Antes heeft op bestuurlijk niveau contact met de burgemeester en de wethouder zorg, en ambtelijk met de beleidsregisseurs. Er is sprake van korte lijnen, ook met de politie en de brandweer.
Andere gesprekspartners geven aan dat dit echt een thema is dat speelt in Albrandswaard. En dan vooral betrekking heeft op de mensen die zelfstandig wonen met ambulante begeleiding. Er is veel wisseling in de begeleiding en deze is niet altijd bereikbaar. Het wijkteam heeft maar één coördinator voor (O)GGZ. Het Lokaal Zorgnetwerk is weggevallen en wordt gemist. Het Lokaal Zorgnetwerk was gebaseerd op een convenant. Daar zaten alle relevante partners elke zes weken bij elkaar om informatie te delen en casussen te bespreken. En, heel belangrijk, er zat voortgang op. Dat overleg is weggevallen door privacywetgeving, en wordt door veel partijen gemist. Hoewel partijen desgewenst wel kunnen aanschuiven bij de vergaderingen van het wijkteam. Aangegeven wordt dat door de privacywetgeving niet alleen het mailen lastiger is geworden, maar ook het in overleg bespreken van concrete casussen.

Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat het veiligheidsbeleid en het Sociaal Domein op dit moment twee redelijk gescheiden werelden zijn. Wat dat betreft zou volgens een tweetal externe partners de gemeentelijke regierol nog versterkt kunnen worden. Geopperd is te kiezen voor een meer integrale aanpak op wijkniveau waarin alle relevante partners ten aanzien van veiligheid, fysiek en sociaal domein met regelmaat bijeenkomen onder leiding van de gemeente.

Het vijfde prioritaire thema, Ondermijning, is opgenomen in de jaarlijkse Actieplannen. Daarbij wordt samenwerkt met het RIEC. Het RIEC is eigenlijk geen externe partner van de gemeente, maar is eigenlijk ván de gemeente Albrandswaard en de andere convenantpartners. Dit samenwerkingsverband heeft tot doel om als één overheid de georganiseerde zware criminaliteit te bestrijden. Het RIEC Rotterdam faciliteert en ondersteunt het samenwerkingsverband. Dat doet zij met zo'n 20 medewerkers, waaronder een accounthouder voor de BAR-gemeenten. Het RIEC heeft een adviserende, meedenkende en ook een signalerende functie. Deels vanuit haar kennispositie. De informatiepositie ligt volgens het RIEC bij de betrokken partijen in het samenwerkingsverband. De gemeenten zijn hierin heel belangrijk omdat zij de maatschappelijke antenne hebben, dichtbij de inwoners staan en veel informatie hebben. Vaak veel meer dan ze zelf beseffen. Daarnaast beschikt de gemeente over instrumenten/bevoegdheden om het de georganiseerde misdaad moeilijk te maken of deze aan te pakken, zoals bestemmingsplannen, vergunningen en het sluiten van panden. Of om gewoon het gesprek aan te gaan.

Om ondermijning effectief aan te pakken zou – zo blijkt uit de gespreksronde - de integrale aanpak door de gemeente op dit punt versterkt en verbreed moeten worden. Het volstaat niet om alleen aan te sluiten bij het RIEC, zoals het nu in de Actieplannen staat. Hoewel er ook andere activiteiten schijnen te worden ondernomen, is ons hier geen informatie over aangereikt.
De alertheid op ondermijning en zaken die niet pluis zijn, zou meer en bredere aandacht binnen de organisatie dienen te krijgen. Het gaat dan om het:

- structureel versterken van de gemeentelijke informatiepositie: het beter benutten van de 'oog- en oorfunctie' van ambtenaren (breed: van baliemedewerkers tot beleidsmakers),

bestuurders en raadsleden. Door deze actief in kaart te brengen en te zorgen voor een duidelijk loket waar men niet-pluisgevoelens kan melden;
- structureel inbedden in de organisatie van het integraal verkennen van niet-pluis gevoelens die (hieruit) naar boven zijn gekomen, waarna eventueel het RIEC erbij betrokken wordt;
- zorgen dat het relevante beleid (zoals Bibob, sluitingsbeleid op grond van de Opiumwet et cetera) actueel is.

De gemeente heeft de regierol en zou deze op dit thema nog steviger kunnen pakken. Dat kan ook, zeker als dat op BAR-niveau wordt ingevuld, waardoor het meer slagkracht en body krijgt. Dan zal de reflex die ook nog beleefd wordt, om met signalen naar de politie te gaan, verdwijnen.

4.4 Bijsturing op basis van monitoring

Criterium 9: Er vindt ambtelijke en bestuurlijke bijsturing plaats op basis van periodeke monitoringgegevens.

Bevindingen:
- Het IVB 2017-2020 staat voor vier jaar vast en wordt niet tussentijds aangepast. Wel wordt er jaarlijks een Actieplan opgesteld waar ook monitorgegevens (cijfers en observaties van betrokkenen) bij worden betrokken. En tussentijds wordt er bijgestuurd op basis van signalen en ontwikkelingen die ter sprake komen tijdens de ambtelijke werkgroepen. Zo is er bijvoorbeeld een actie uitgevoerd op de plotselinge opkomst van het gebruik van lachgas.
- Als het gaat om concrete zaken en ontwikkelingen wordt de gemeente wekelijks geïnformeerd door de politie.

Toelichting
Als het gaat om monitoring dan gaat het zowel om cijfers als om de wijze waarop er door partijen vinger aan de pols wordt gehouden en inzicht bestaat in de ontwikkelingen.

Er vindt geen tussentijdse aanpassing plaats van het IVB 2017-2020. De ambtelijke organisatie geeft aan dat er op basis van het jaarlijkse Actieplan bijsturing plaatsvindt. ‘Het IVB 2017-2020 biedt daar voldoende ruimte voor.’ Hoewel de Actieplannen 2017 en 2018 tekstueel grotendeels overeenkomen, vindt binnen de genoemde acties volgens betrokkenen wel degelijk bijsturing plaats. Zie hiervoor ook hoofdstuk 5 van dit rapport over de uitvoering van het Actieplan 2017. Bij de totstandkoming van het jaarlijkse Actieplan betrekt de gemeente de cijfers die door de VeiligheidsAlliantie (halfjaarlijks en jaarlijks) en de politie (elk kwartaal) worden aangeleverd. Evenals de observaties van onder meer betrokken ambtenaren, wijkagenten en BOA’s.

Daarnaast geeft de ambtelijke organisatie aan dat zij de signalen monitort die voortkomen uit overleggen en bijeenkomsten. Deze signalen worden niet geregistreerd of anderszins op papier ontsloten, maar er wordt wel ingespeeld op actuele thema’s, zoals bijvoorbeeld een thema als lachgas wat ineens ontstaat. Naar aanleiding van de werkgroep-overleggen worden actielijsten opgesteld.

De politie houdt de gemeente op de hoogte van actuele ontwikkelingen door middel van een wekelijkse sfeerrapportage. Elke maandag stuurt de politie een sfeerrapportage naar de

burgemeester, waarin de highlights van de gebeurtenissen in de afgelopen week in een A4 worden samengevat. Indien aan de orde kan op basis hiervan directe bijsturing plaatsvinden.

5. Uitvoering Actieplan Veiligheid 2017

In dit hoofdstuk staat de beantwoording van deelvraag 3 centraal. Deze luidt: *In hoeverre zijn de acties die zijn vastgelegd in het Actieplan Veiligheid 2017 uitgevoerd, welke lessen zijn hieruit getrokken en in hoeverre is het Actieplan Veiligheid 2018 hierop aangepast?* Aan de hand van 5 criteria wordt tot bevindingen gekomen.

5.1 Inzicht in de uitvoering

Criterium 10: De gemeente en de politie hebben inzicht in de uitvoering die zij hebben gegeven aan de acties in het Actieplan Veiligheid 2017.

Bevindingen:
- Er is bij zowel de ambtelijke organisatie als de politie inzicht in de wijze waarop zij uitvoering hebben gegeven aan het Actieplan 2017. Dit wordt echter niet geregistreerd in een voortgangsrapportage op het niveau van het Actieplan als geheel.
- Wel wordt een deel van de acties die horen bij de doelstellingen die zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting, door de beleidsadviseurs geregistreerd in Pepperflow. Deze zijn daarmee voor iedereen inzichtelijk.

Toelichting
In het interne exceldocument Eindverslag Actieplan 2017 is op hoofdlijnen en in kort bestek aangegeven wat er per onderdeel van het Actieplan 2017 is gedaan en tot welk resultaat dat heeft geleid in december 2017.

Op verzoek van de rekenkamercommissie hebben zowel de beleidsadviseurs OOV als de Operationeel Expert Wijk van het basisteam op een rij gezet of, en zo ja, op welke wijze zij invulling hebben gegeven aan de in het Actieplan 2017 aangekondigde acties. Er was voldoende inzicht in de uitvoering om dit te kunnen doen.

De beleidsadviseurs registeren de acties die zij hebben uitgevoerd in het kader van de doelstellingen in de begroting in het programma Pepperflow. Deze gegevens zijn daarmee voor iedereen inzichtelijk.

5.2 Mate van uitvoering van het Actieplan 2017

Criterium 11: De acties in het Actieplan Veiligheid 2017 zijn uitgevoerd.

Bevindingen:
- Nagenoeg alle acties die in het Actieplan 2017 staan, zijn door gemeente en politie uitgevoerd.
- Ten aanzien van woningcriminaliteit, diefstal van/vanaf motorvoertuigen, fietsendiefstallen en jeugd zijn stappen gezet en resultaten behaald. Ten aanzien van ondermijning zijn ook stappen gezet, maar de aanpak hiervan is nog betrekkelijk nieuw en bevindt zich nog in de opbouwfase.

Toelichting
Op basis van de gegevens die door de ambtelijke organisatie en politie zijn aangeleverd is inzichtelijk gemaakt dat alle acties die zijn opgenomen in het Actieplan (op een actie na) zijn uitgevoerd.

Uitvoering prioriteit 1: Woningcriminaliteit
De gemeente heeft de preventie geïntensiveerd door:
- flyeracties, rode banksessies, wijkschouwen en door er aandacht aan te besteden in bestaande overleggen met bewoners en professionals
- particuliere beveiliging in te zetten tijdens de jaarwisseling en ten tijde van de zogenaamde inbraakgolf
- bewoners te stimuleren tot aansluiting bij of oprichting van een WhatsApp groep
- buurtpreventie te promoten in de gebieden waar zij nog niet actief zijn
- inwoners te stimuleren tot het doen van meldingen
- gebruik te maken van social media en gesprekken te voeren met beheerders van de WhatsApp-groepen

De politie heeft:
- zich aangesloten bij preventieve acties en/of deze zelf georganiseerd door flyers, gesprekken, pop up bus in te zetten, krant, facebook
- controles uit te voeren op toegangswegen, zoals bij de onderdoorgangen Rotterdam-Zuid
- inzet van de Mobiele Camera Unit bij Portland (extra toezicht)
- buurtonderzoek uitgevoerd bij elke woninginbraak
- in voorkomende gevallen geadviseerd over degelijke sloten en het goed afsluiten van woningen.

En daarnaast zijn er controles in burger gedaan en gewerkt met een regionale persoonsgerichte aanpak, waarbij van mensen waarvan de politie weet dat zij dit soort delicten plegen frequent thuis te bezoeken.

Hoewel lastig meetbaar is er zowel bij de ambtelijke organisatie als de politie een duidelijk gevoel dat de inzet vruchten heeft afgeworpen doordat bewoners alerter zijn, bewuster kijken naar hun woning en woonomgeving, sneller contact opnemen met gemeente of politie om verdachte situaties of meldingen door te geven. En daarnaast zijn er (potentiele) inbrekers uit het verkeer en de anonimiteit gehaald.

Uitvoering prioriteit 2: Diefstal van/vanaf motorvoertuigen
De acties die de gemeente en de politie hebben uitgevoerd ten behoeve van het terugdringen van diefstal van/vanaf motorvoertuigen zijn vrijwel hetzelfde als de bovengenoemde acties ten aanzien van woningcriminaliteit. Specifiek ten aanzien van deze prioriteit zijn er in de Week van de Veiligheid ijskrabbers uitgedeeld met daarop tips om voertuigcriminaliteit te voorkomen. Door de gemeente wordt aangegeven dat voertuigcriminaliteit heel lastig te bestrijden is door gemeente en politie. Er wordt aandacht voor gevraagd in preventieve sfeer, maar als er ‘op bestelling’ in een nacht meerdere diefstallen plaatsvinden is daar heel moeilijk tegen op te treden. Dit betreft ook veelal dadergroepen van buiten de gemeente.

Uitvoering prioriteit 3: Fietsendiefstal
De gemeente en de politie hebben ingezet op preventie door onder meer te flyeren en graveeracties te houden bij de metrostations. De politie heeft de Mobiele Camera Unit en lokfietsen ingezet bij onder meer de metrostations, en dit heeft geleid tot aanhoudingen. Aangezien daders veelal terugkomen naar plaatsen waar zij succes hadden, is dit belangrijk

geweest. De politie heeft er bij de gemeente op aangedrongen buitenruimtes aan te passen. Vanuit de gemeente is gestart met het proces van de herstructurering van de fietsenstallingen bij de metrostations in combinatie met extra preventie. Zo is er een communicatiecampagne uitgevoerd gericht op het gebruik van een tweede slot door de gemeente en het Centrum Fietsendiefstal. Het aantal fietsendiestallen zou (zeer) sterk verminderen als iedereen een tweede slot zou gebruiken

Uitvoering prioriteit 4: Jeugd
De gemeente heeft:
- snel gereageerd op meldingen die binnenkomen via Verseon, Greenvalley, app en e-mail. Er wordt binnen enkele dagen gereageerd naar bewoners en de melding wordt uitgezet naar de partners. Dit heeft geleid tot meer meldingen van jeugdoverlast en updates van locaties vanuit bewoners;
- melders zoveel mogelijk telefonisch benaderd, waardoor er goede contacten zijn met bewoners over overlastmeldingen;
- de inzet van het jongerenwerk geïntensiveerd. Jongerenwerk loopt wekelijks ambulante rondes langs de locaties waar overlast wordt ervaren door buurtbewoners, spreekt de jongeren aan op hun gedrag en kijkt naar hun behoeftes en wensen in de wijk;
- elke 6 weken overleg met de werkgroep Jeugd, waarbij de politie, jongerenwerk, boa's en de GOSA-regisseur aansluiten. In dat overleg worden de plekken besproken waar overlast is of waarvan meldingen zijn binnengekomen. Hierdoor wordt de overlast in samenwerking aangepakt;
- plekken laten opnemen voor een extra schoonmaakbeurt. De voorgenomen actie om de inrichting van overlastlocaties aan te pakken, bleek in 2017 niet nodig te zijn. Eerder is dit wel gebeurd met een schoolplein.

De politie heeft gesurveilleerd bij overlast c.q. hotspotlocaties en spreekt jongeren aan op hun gedrag en haalt hen uit de anonimiteit. Waar mogelijk betrekt zij ook de ouders van de jongeren. En daarnaast wordt er gehandhaafd bij overtredingen en doorverwezen naar HALT of 'pak je kans'. Met regelmaat brengt de politie een casus in bij het wijkteam. En daarnaast is de politie bij de verkeersexamens om een preventieve actie te doen.

De gemeente geeft aan dat zij inwoners stimuleert bij overlast direct een telefonische melding bij de politie te doen, zodat er direct op gereageerd kan worden. Door de samenwerking is de jeugdoverlast in de buitenruimte onder controle. De politie geeft aan dat vooral de samenwerking met ouders, jongerenwerk, 'pak je kans', school en leerplichtambtenaar enorm belangrijk is.

Uitvoering prioriteit 5: Ondermijning
Als het gaat om ondermijning nemen de gemeente en de politie elke maand deel aan de werkgroep Ondermijning, waaraan ook het Regionaal Inlichtingen en Expertisecentrum deelneemt. De inzet is erop gericht een beeld te vormen van ondermijningscasussen. In de werkgroep en ook in bilaterale contacten wordt gesproken over casussen en de aanpak daarvan. Middels een signaallijst worden locatie en meldingen geregistreerd en bijgehouden. De lijst is in beheer bij de politie. De gemeente geeft aan door de huidige structuur een beter zicht op zaken te hebben en is er een betere samenwerking ontstaan. De politie geeft aan het in deze fase zaak is de ogen te openen van alle partijen voor de signalen van ondermijning. De voorgenomen actie om het Meldpunt Ondermijning bekend te maken bij inwoners en bedrijven is in 2017 bewust nog niet uitgevoerd, om te zorgen dat eerst de interne organisatie goed geborgd is alvorens naar buiten te communiceren.

Criterium 12: De uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017 is tussentijds geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Bevindingen:
- Evaluaties vinden tussentijds plaats, met name in de maandelijkse overleggen tussen de OOV-beleidsadviseurs en politie. Dit leidt tot het doorvoeren van concrete veranderingen, niet tot het bijstellen van het Actieplan.
- Er zijn de rekenkamercommissie geen schriftelijke evaluaties door de gemeente aangereikt.

Toelichting
In de Actieplannen 2017 en 2018 staat dat 'er maandelijks overleg is tussen de gemeente en de politie om de voortgang te blijven monitoren, bij te sturen en te evalueren. In het overleg worden (nieuwe) afspraken gemaakt over de aanpak van de prioriteiten en de going concern zaken. Aan de hand van analysemodellen en cijfers wordt ook bekeken wat er nodig is qua capaciteit, middelen en financiën. Op deze wijze wordt kwalitatief inzet gepleegd op de prioriteiten en krijgen de partners ruimte om dit vooraf intern te faciliteren.'

Uit de gesprekken komt naar voren dat de uitvoering van het Actieplan wordt geëvalueerd, vooral in de maandelijkse overleggen. En dat dit leidt tot bijstellingen. Zo is er kritisch gekeken naar de acties. Tijdens de evaluatie van de flyeractie is gebleken dat inwoners de flyers snel in de prullenbak gooien. Dan wordt er gezocht naar een andere vorm/actie om inwoners toch te voorzien van preventietips. En wat wel werkt wordt vooral doorgezet. Zo wordt er aangesloten bij de buurtpreventieteams en zij worden ook actief betrokken bij bijvoorbeeld De week van de veiligheid. Ook met hen wordt geëvalueerd om te bespreken wat werkt en niet.

Er zijn de rekenkamercommissie door de gemeente geen schriftelijke evaluatienotities of verslagen van evaluatiegesprekken ten aanzien van het Actieplan 2017 aangereikt. Wel heeft de politie het initiatief genomen voor een algemene evaluatie van de Actieplannen 2017 (op het niveau van het basisteam) met alle Operationeel Experts Wijk en OOV-adviseurs in het gebied.

5.3 Beoordeling samenwerking bij het Actieplan

Criterium 13: Betrokken externe professionele partijen zijn tevreden over de samenwerking bij de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017.

Bevindingen:
- De externe partners die zijn betrokken in dit onderzoek zijn tevreden als het gaat om de samenwerking met de gemeente: er zijn korte lijnen, partijen weten elkaar snel te vinden en er worden goede afspraken gemaakt.
- Niet alle externe partijen zijn betrokken bij de uitvoering van de Actieplannen. Alleen de politie, de Stichting Welzijn Albrandswaard en het RIEC zijn hierbij betrokken. De samenwerking met Antes en het OM vindt plaats buiten de context van het Actieplan. Er is nog geen samenwerkingsrelatie met de gesproken woningcorporatie als het gaat om het thema veiligheid.
- Het RIEC is tevreden over de samenwerking met de gemeente, maar kritisch over het ambitieniveau ten aanzien van Ondermijning in het Actieplan 2017.

Toelichting
In het kader van dit onderzoek is gesproken met zes partijen die door de gemeente als samenwerkingspartner zijn benoemd in het IVB 2017-2020. Hiervan zijn de politie, de Stichting Welzijn Albrandswaard en het RIEC Rotterdam betrokken bij de uitvoering van het Actieplan. De woningcorporatie heeft aangegeven niet betrokken te zijn bij de totstandkoming en de uitvoering van het veiligheidsbeleid. Wellicht verandert dit wanneer er uitvoering gegeven gaat worden aan de prestatieafspraken die vorig jaar zijn afgesloten en waarin een paragraaf veiligheid is opgenomen. Antes heeft veel contacten met de gemeente als het gaat om het voorkomen van overlast door personen met verward gedrag, en is hier ook zeer tevreden over, maar dit is geen onderwerp dat is opgenomen in het kader van het Actieplan 2017. En het OM werkt samen met de gemeente in het kader van concrete zaken en het drie- en vierhoeksoverleg, maar niet bij de uitvoering van het Actieplan.

De politie is tevreden met de samenwerking met de gemeente bij de uitvoering van het Actieplan. Elke maand komen de Operationeel Expert Wijk en de twee OOV-adviseurs bijeen om de voortgang van het Actieplan en de jaarplanning te bespreken, cijfers te analyseren en concrete acties te formuleren en af te spreken. De acties worden verdeeld tussen hen drieën, en in de maandelijkse bijeenkomsten wordt daarover teruggekoppeld. Uit cijfers is bekend dat er vaak in september een piek is in het aantal auto-inbraken. Daar spelen zij op in met hun acties. Maar daarnaast zijn er ook de ‘going concern’-zaken, de gebeurtenissen die plaatsvinden, de waan van de dag.

De wijze waarop het Actieplan is ingericht komt uit de koker van de politie. Er wordt aangegeven dat het Actieplan nog een instrument in ontwikkeling is. Het lukt steeds beter om concreter te worden in de acties die ze (willen gaan) ondernemen. Het registreren of het ook gebeurt zou wellicht nog wat meer gestructureerd kunnen plaatsvinden. De Actieplannen worden gezien als groeimodel. Die van 2018 is samen met de boa’s en wijkagenten opgesteld. Bij die van 2019 zou de politie ook graag ondernemers en inwoners willen betrekken.

De Stichting Welzijn Albrandswaard (SWA) neemt deel aan de periodieke overleggen met de netwerkpartners over ‘Jeugd’ en ‘Sociale Veiligheid’. Deze overleggen vinden elke zes weken plaats op het gemeentehuis onder leiding van de gemeente Albrandswaard. In deze overleggen bespreken de netwerkpartners wat er aan de hand is, waar ze op moeten letten en waar ze op moeten inzetten. Wanneer nodig is er ook wel eens direct overleg tussen SWA, gemeente en politie over de afhandeling van concrete meldingen. Daarnaast volgen uit de afgesproken acties regelmatig aparte afspraken met een of meer andere partijen om tot uitvoering van de betreffende actie te kunnen komen. SWA geeft aan dat de gemeente de regie voert en de leiding neemt. De andere partijen voeren uit. Wat zij inbrengen wordt meegenomen, maar het is het beleid van de gemeente. De partners weten elkaar goed te vinden. De gemeente is ook niet zo heel groot, dus het betreft ook een overzichtelijk aantal personen.

In het Actieplan 2017 staat als laatste het onderwerp Ondermijning, met als een van de acties het contact onderhouden met het RIEC en de politie, en het zitting houden in de werkgroep Ondermijning. Dit betreft een werkgroep van de BAR-gemeenten, en is gericht op gerichte signalen. Daarnaast zijn er accounthouders van het RIEC voor de BAR-gemeenten. Uit het gesprek met het RIEC kwam naar voren dat de samenwerking op zich goed verloopt, maar dat de uitwerking van dit onderwerp in de genoemde acties lokaal nog wel beperkt is. Dat is een beeld dat wel vaker aangetroffen wordt bij wat kleinere gemeenten. Er is echt een verbreding

en versterking van een integrale aanpak nodig om effectief te kunnen zijn, door alle portefeuilles heen.

5.4 Lessen naar aanleiding van het Actieplan 2017

Criterium 14: Er zijn lessen getrokken uit de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017 en deze zijn verwerkt in het Actieplan Veiligheid 2018.

Bevindingen:
- De Actieplannen 2017 en 2018 zijn inhoudelijk vrijwel identiek. Zij vormen een kapstok voor meer concrete acties.
- Per prioriteit in het Actieplan 2018 is een startbijeenkomst georganiseerd met de OOV-adviseurs, wijkagenten en boa's om tot een concrete invulling van de acties voor 2018 te komen, met een jaarplanning. Hierin is volgens betrokkenen verwerkt wat er in 2017 wel en niet bleek te werken. Op het niveau van deze meer concrete acties zijn wel veranderingen doorgevoerd.

Toelichting
In de aanbiedingsbrief bij het Actieplan 2017 staat: 'de uitvoering van het actieplan vindt plaats in 2017. Eind 2017 worden de criminaliteitscijfers over het jaar 2017 bekeken, waarop nieuwe prioriteiten worden benoemd of de huidige prioriteiten worden gecontinueerd voor 2018.' De ambtelijke organisatie geeft aan dat er lessen zijn getrokken, en dat ook de cijfers betrokken zijn bij het opstellen van het Actieplan 2018. Daarnaast is in het Actieplan 2018 ook de input van de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (Boa's) meegenomen in het plan. In gesprekken met wijkagenten en Boa's is nagegaan waar volgens hen de prioriteiten liggen. De politie heeft daar vervolgens ook de prioriteiten van de Nationale Politie naast gelegd. In overleg is deze prioritering eruit gekomen.

Het is opvallend dat de inhoud van de Actieplannen 2017 en 2018 nagenoeg identiek is. Navraag bij de ambtelijke organisatie leert dat dit nog steeds de thema's zijn die inzet en aandacht behoeven. Om die reden is het logisch dat deze twee plannen op papier inhoudelijk dicht bij elkaar liggen. Wel zitten er volgens de ambtelijke organisatie veranderingen in de concrete uitvoering. Dit jaar zijn bijvoorbeeld de Boa's er ook bij betrokken, wat de uitvoering al anders maakt.

Na de vaststelling van het Actieplan 2018 zijn er per prioriteit startbijeenkomsten gehouden met de OOV-adviseurs, wijkagenten en de boa's om specifieker informatie te krijgen. Dit heeft geleid tot integrale acties per speerpunt. Tevens is tijdens deze sessies besproken wat er wel en niet goed blijkt te werken. De acties die goed werken zijn voortgezet en daarnaast is, zo werd tijdens het gesprek aangegeven, is de focus gelegd op maatgericht en wijkgericht werken. De politie geeft aan dat de startbijeenkomsten die per prioriteit zijn georganiseerd hebben geleid tot een jaarplanning. Dit is een concretisering van het Actieplan 2018.

6. Monitoring voortgang en resultaten

Dit hoofdstuk gaat over onderzoeksvraag 4. Deze luidt: *Heeft de gemeente inzicht in de resultaten van haar veiligheidsbeleid?*

6.1 Inzicht in de resultaten

Criterium 15: De voortgang van de uitvoering van het veiligheidsbeleid wordt periodiek gemonitord.
Criterium 16: De ontwikkeling van de objectieve en subjectieve veiligheid wordt gemonitord en gerelateerd aan het gevoerde veiligheidsbeleid.

Bevindingen:
- De resultaten van het Actieplan 2017 zijn weergegeven in een eindverslag Actieplan 2017.
- De ambtelijke organisatie is bekend met de cijfers die door de politie en de VeiligheidsAllliantie regio Rotterdam worden gepubliceerd.
- De ambtelijke organisatie monitort de activiteiten die ten behoeve van het Actieplan en/of de speerpunten in de begroting worden uitgevoerd, en de signalen die naar voren komen uit overleggen en gesprekken. De uitgevoerde activiteiten worden geregistreerd in Pepperflow, de signalen worden niet systematisch vastgelegd.
- Er wordt ambtelijk een inschatting gemaakt of de uitgevoerde maatregelen effect hebben, maar dit is vrijwel nooit objectief vast te stellen.

Toelichting
De ambtelijke organisatie heeft de rekenkamercommissie een excelbestand ter beschikking gesteld met de titel Eindverslag Actieplan 2017. Hieruit is het volgende af te leiden als het gaat om de resultaten.

Prioriteit	Resultaat Actieplan 2017
Woninginbraken	76 woninginbraken in 2017
Diefstal van en uit voertuigen	97 diefstallen in 2017
Jeugdoverlast	In 2016 waren er 49 overlastmeldingen, in 2017 waren er 67 meldingen
Aanpak fietsendiefstal	Daling van fietsendiefstallen van 140 in 2016 naar 107 in 2017
Aanpak Ondermijnende criminaliteit	Integrale visie en samenwerking
Aanpak verwarde personen	GGZ problematiek beheersbaar houden waarbij de samenwerking tussen de verschillende ketenpartners is geoptimaliseerd

Er is geen overzicht aangereikt waarin aangegeven wordt welke voortgang er zit op de doelstellingen van de vijf prioritaire doelstellingen uit het IVB 2017-2020. Dat zou overigens ook – zoals in hoofdstuk 3 is aangeven – doelstellingen vergen die naar hun aard meer concreet en meetbaar zijn geformuleerd. Wel wordt in Pepperflow geregistreerd welke activiteiten en acties er zijn uitgevoerd ten aanzien van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting 2018.

Als het gaat om monitoringgegevens dan zijn er de volgende bronnen:
- Het Gezamenlijk veiligheidsbeeld dat halfjaarlijks en jaarlijks door de VeiligheidsAlliantie eenheid Rotterdam (VAR) wordt gepubliceerd[21]. Hierin staan zowel de objectieve cijfers over de veiligheidssituatie in de gemeenten in de eenheid Rotterdam als cijfers over subjectieve veiligheidsbeleving. Deze gegevens zijn openbaar.
- De cijfers die maandelijks door de politie worden aangeleverd aan de gemeente. En eenmaal per kwartaal ontvangt de gemeente een uitgebreidere versie. Deze cijfers zijn specifieker en uitgebreider dan de VAR-gegevens. Deze gegevens zijn niet openbaar.
- De Burgerpeiling vindt eenmaal per twee jaar plaats en de informatie hieruit wordt gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl. De gegevens hieruit zijn ook per kern beschikbaar.

Daarnaast geeft de ambtelijke organisatie aan dat zij de signalen monitort die voortkomen uit overleggen en bijeenkomsten. Deze signalen worden niet geregistreerd of anderszins op papier ontsloten. Om te weten of ze als ambtelijke organisatie op koers liggen, geven zij aan dat voor de High Impact Crimes de politiecijfers relevant zijn. Voor ondermijning zijn er geen gegevens. Voor jeugd en overlast wordt het ook al lastiger om te bepalen welke cijfers er nuttig zijn. Het gaat meer om veiligheidsgevoel van inwoners en inschatting of de maatregelen effect hebben.

Er is door meerdere gesprekspartners benadrukt dat de cijfers interessant zijn, maar dat het van belang is om duiding te hebben van de cijfers, om te weten wat erachter zit. Er kan toevallig iets gebeurd zijn met groot effect – bijvoorbeeld een grote burenruzie – waardoor de cijfers wel stijgen, zonder dat er echt iets groot aan de hand is.

6.2 Resultaten openbaar en aangeboden aan gemeenteraad

Criterium 17: De resultaten van het veiligheidsbeleid zijn openbaar gemaakt en aangeboden aan de gemeenteraad.

Bevindingen:
- De gemeenteraad heeft tot augustus 2018 geen schriftelijke informatie ontvangen over de resultaten van het veiligheidsbeleid, de realisatie van het IVB 2017-2020 of het Actieplan 2017.
- Wel kunnen raadsleden en andere geïnteresseerden via de applicatie Pepperflow volgen welke concrete activiteiten er zijn uitgevoerd ten aanzien van de speerpunten in de begroting.
- De fractievoorzitters worden door de burgemeester tweemaal per jaar mondeling op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen in het veiligheidsbeleid. Deze bijeenkomsten vinden in beslotenheid plaats.

Toelichting
De raad wordt geïnformeerd over het verschijnen van het Actieplan en wanneer er bijvoorbeeld iets nieuws wordt geïntroduceerd, zoals het Damoclesbeleid: het sluiten van drugspanden op basis van de Opiumwet. Ook de jaarlijkse evaluatie van de inzet van de Mobiele Camera Unit wordt naar de raad gestuurd. En de raad kan door middel van Pepperflow zelf nagaan hoe het

[21] Veiligheidsalliantie eenheid Rotterdam (VAR), 2018, Gezamenlijk Veiligheidsbeeld regio Rotterdam 2017. De cijfers in deze rapportage zijn afkomstig uit de politieregistratie (misdrijven en incidenten), relatiebeheer Burgernet, Stichting Halt (verwijzingen), Stichting Humanitas (verwijzingen), de Veiligheidshuizen (persoonsgerichte aanpak en ZSM), het RIEC (ondermijning) en de Veiligheidsmonitor (veiligheidsbeleving).

staat met de voortgang van de uitvoering. Er wordt niet periodiek gerapporteerd aan de raad over de uitvoering van het veiligheidsbeleid (IVB). Wel is er in augustus 2018 ten behoeve van de gemeenteraad van 1 oktober 2018 een raadsinformatiebrief verschenen met de titel Evaluatie Actieplan 2017[22]. Hierin zijn de doelen en resultaten – ook in cijfermatige zin - van het Actieplan vermeld. Tevens is er een brief aan de raad gestuurd waarin wordt aangegeven dat er op een aantal terreinen een verdergaande daling van de criminaliteitscijfers zichtbaar is, en op andere onderwerpen niet. Ondanks het onderwerp van de brief 'Criminaliteitscijfers eerste helft 2018' worden er in deze brief geen aantallen genoemd.

De burgemeester heeft tweemaal per jaar een overleg met de fractievoorzitters waarin hij hen meer inzicht geeft in zijn portefeuille. Bijvoorbeeld door een inkijk in de acties en het beeld dat uit de sfeerrapportages komt. Ook worden de fractievoorzitters via de meer ondergrondse kanalen geïnformeerd over incidenten bij De Kijvelanden of Antes en over het verloop van de jaarwisseling.

Niet alle informatie over veiligheidsissues kan en wordt openbaar gemaakt, zo is ambtelijk aangegeven. Soms is het voor de veiligheidsbeleving beter om niet alles maar te weten. Er wordt door de ambtelijke organisatie en burgemeester een inschatting gemaakt wat het effect zal zijn op het veiligheidsgevoel van de inwoners. Het is balanceren wat je wel en niet communiceert.

De raad heeft volgens betrokkenen met name zorg en interesse in de ontwikkelingen bij Antes. Zo heeft de transformatie van intramurale zorg naar ambulante begeleiding tot gevolg dat er veel meer verkeer is van personen rond Antes en in het dorp.

[22] Raadsinformatiebrief 27278, 28 augustus 2018, Evaluatie Actieplan Veiligheid 2017

Bijlage 1: Overzicht geïnterviewde personen

In het kader van dit onderzoek zijn gesprekken gevoerd met:

mw. E. van Bezouwen	Algemeen directeur Antes locatie Poortugaal
dhr. R. Kouters	Directeur-bestuurder Woningbouwvereniging Poortugaal
mw. B. Korkmaz	Wijkregisseur en beleidsadviseur OOV gemeente Albrandswaard
dhr. D. Mol	Regisseur Veiligheid en loco-gemeentesecretaris gemeente Albrandswaard
dhr. W.A. van Natijne	Beleids- en Driehoeks Officier van Justitie van het parket Rotterdam voor onder meer gemeente Albrandswaard
mw. C. Overeem	Medewerkster Sociaal Beheer van Woningbouwvereniging Poortugaal
dhr. B. Peters	Plv. Hoofd Regionaal Inlichtingen en Expertisecentrum (RIEC) Rotterdam
dhr. J. Polhuijs	Operationeel Expert Wijk Basisteam Politie Oude Maas
dhr. B. de Ruiter	Teamchef Politie Basisteam Oude Maas
mw. L. Scholte	Beleidsadviseur OOV gemeente Albrandswaard
dhr. H. Wagner	Burgemeester en portefeuillehouder OOV

Bijlage 2: Normenkader

De onderzoeksvragen zijn van normen waarlangs de bevindingen tot stand komen.

Deelvraag	Norm
1. Beschikt de gemeente over een concreet en op de problematiek toegesneden veiligheidsbeleid?	1. Er is een nota veiligheid, die qua inhoud en proces voldoet aan de wettelijke voorschriften.
	2. Het veiligheidsbeleid is gebaseerd op een gedegen (probleem)analyse.
	3. Het veiligheidsbeleid is in gezamenlijkheid met betrokken professionele partners en belanghebbenden tot stand gekomen.
	4. De doelstellingen van het veiligheidsbeleid zijn specifiek, meetbaar, realistisch en tijdgebonden[23].
	5. Het is duidelijk en herleidbaar hoe de prioriteitstelling in het veiligheidsbeleid 2017-2020 tot stand is gekomen.
	6. De Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018 sluiten aan op het gemeentelijk veiligheidsbeleid.
	7. Het is duidelijk en herleidbaar hoe de prioriteitstelling in de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018 tot stand is gekomen.
2. Is de organisatie van het veiligheidsbeleid zo ingericht dat de doelstellingen behaald kunnen worden?	8. Er is sprake van regie op de uitvoering van de vijf prioritaire thema's en de Actieplannen Veiligheid 2017 en 2018.
	9. Er vindt ambtelijke en bestuurlijke bijsturing plaats op basis van periodieke monitoringgegevens.
3. In hoeverre zijn de acties die zijn vastgelegd in het Actieplan Veiligheid 2017 uitgevoerd, welke lessen zijn hieruit getrokken en in hoeverre is het Actieplan Veiligheid 2018 hierop aangepast?	10. De gemeente en de politie hebben inzicht in de uitvoering die zij hebben gegeven aan de acties in het Actieplan Veiligheid 2017.
	11. De acties in het Actieplan Veiligheid 2017 zijn uitgevoerd.
	12. De uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017 is tussentijds geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
	13. Betrokken externe professionele partijen zijn tevreden over de samenwerking bij de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017.
	14. Er zijn lessen getrokken uit de uitvoering van het Actieplan Veiligheid 2017 en deze zijn verwerkt in het Actieplan Veiligheid 2018.
4. Heeft de gemeente inzicht in de resultaten van haar veiligheidsbeleid?	15. De voortgang van de uitvoering van het veiligheidsbeleid wordt periodiek gemonitord.
	16. De ontwikkeling van de objectieve en subjectieve veiligheid wordt gemonitord en gerelateerd aan het gevoerde veiligheidsbeleid.
	17. De resultaten van het veiligheidsbeleid zijn openbaar gemaakt en aangeboden aan de gemeenteraad.

[23] Met deze begrippen wordt het volgende bedoeld: specifiek - is de doelstelling eenduidig?, meetbaar - onder welke (meetbare/observeerbare) voorwaarden of vorm is het doel bereikt?, realistisch - is het doel haalbaar? en tijdgebonden - wanneer (in de tijd) moet het doel bereikt zijn? Het begrip acceptabel - zijn deze doelen acceptabel voor de doelgroep en/of het management? – dat doorgaans ook in dit rijtje wordt genoemd, wordt in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten, aangezien deze doelstellingen reeds door het gemeentebestuur zijn vastgesteld.

Bijlage 3: Overzicht bestudeerde documenten

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, *Focus op veiligheid*

Ecorys & Totta, (2016), *Peiling Ondernemersklimaat 2016*

Gemeente Albrandswaard, (2009), *Inspraakverordening Albrandswaard*

Gemeente Albrandswaard, raadsvoorstel 118687, *Veiligheidsanalyse gemeente Albrandswaard, de opmaat naar het integraal veiligheidsbeleid 2013-2016*

Gemeente Albrandswaard, (2012), *Veiligheidsanalyse Integraal veiligheidsbeleid*

Gemeente Albrandswaard, (2012), *raadsvoorstel 121602, Het integraal veiligheidsbeleid 2013 - 2016 van de gemeente Albrandswaard*

Gemeente Albrandswaard, (2012), *Integraal Veiligheidsbeleid 2013 - 2016*

Gemeente Albrandswaard, (2012), *Raadsvoorstel Albrandswaard als regiegemeente*

Gemeente Albrandswaard, (2016), *Programmabegroting 2017*

Gemeente Albrandswaard, (2017), *Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020; Samen voor een veilig Albrandswaard.*

Gemeente Albrandswaard, (2017), *Raadsvoorstel Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020*

Gemeente Albrandswaard, (6 maart 2017), *Raadsbesluit Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020*

Gemeente Albrandswaard & Politie, (10 april 2017), *Actieplan Veiligheid 2017*

Gemeente Albrandswaard, (mei 2017), *raadsbrief over afspraken gemeente Albrandswaard en Antes 2013 tot heden*

Gemeente Albrandswaard & Politie, (maart 2018), *Actieplan Veiligheid 2018*

Gemeente Albrandswaard, (2018), *Jaarrapport 2017*

Gemeente Albrandswaard, (augustus 2018), Evaluatie Actieplan Veiligheid 2017

Gemeente Barendrecht, *Integraal veiligheidsbeleid Barendrecht 2016-2019; Samen voor een veilig Barendrecht.*

Gemeente Ridderkerk & Politie, *Actieplan Veiligheid 2018*

Instituut voor Fysieke Veiligheid, (2015), *Taak en invloed gemeente op fysieke en sociale veiligheid*

Interne documenten: *Plan van aanpak IVB 2017-2020, enquêtevragen, ingevulde enquêtes senioren, uitkomsten vragenlijst horecaondernemers, Veiligheidsanalyse 2015*

Politiewet 2012, Gemeentewet, Wet Veiligheidsregio's

PON, (juni 2017), *Waarstaatjegemeente.nl Beleidsthema's; Gemeente Albrandswaard 2017*

RIGO Research en Advies bv, (mei 2015), *Leefbaarheid in Albrandswaard; lemon vervolgmeting 2015*

Veiligheidsalliantie eenheid Rotterdam (VAR), 11 mei 2016, *Gezamenlijk veiligheidsbeeld; Jaarrapport 2015 regio Rotterdam.*

Veiligheidsalliantie eenheid Rotterdam (VAR), 31 maart 2017, *Gezamenlijk veiligheidsbeeld; Jaarrapport 2016 regio Rotterdam.*

Veiligheidsalliantie eenheid Rotterdam (VAR), 22 mei 2018, *Gezamenlijk veiligheidsbeeld; Jaarrapport 2017 regio Rotterdam.*

Vereniging van Gemeenten, (2017), *Handreiking voor gemeenten kernbeleid veiligheid*

Bijlage 4: Organisatie van het veiligheidsbeleid

In deze bijlage is een korte verkenning opgenomen van de organisatie van het veiligheidsbeleid vanuit lokaal perspectief.

Lokaal veiligheidsbeleid
De verantwoordelijkheid voor en de regie op het lokale veiligheidsbeleid ligt bij de gemeente. In de Gemeentewet[24] staat dat de burgemeester belast is met de handhaving van de openbare orde. In het college van burgemeester en wethouders is de burgemeester dan ook vaak de portefeuillehouder voor (integrale) veiligheid. Dit neemt niet weg dat ook wethouders een rol op het gebied van veiligheid hebben.[25]

Bij het veiligheidsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en fysieke veiligheid[26].
- Sociale veiligheid omvat de bescherming tegen leed door menselijke factoren, zoals misdrijven, overtredingen en overlast. De Gemeentewet beschrijft de verantwoordelijkheid voor de burgemeester op het gebied van sociale veiligheid.
- Fysieke veiligheid omvat de bescherming tegen leed door ongevallen of door incidenten van niet-menselijke oorsprong, zoals brand en overstroming. De verantwoordelijkheid met betrekking tot fysieke veiligheid is met name belegd in de Wet veiligheidsregio's (Wvr)[27]. De gemeente blijft op grond van dit artikel (eind)verantwoordelijk voor de fysieke veiligheid, maar draagt ondertussen wel een deel van de bevoegdheden en taken over aan de veiligheidsregio[28].

De verantwoordelijkheid voor zowel de fysieke als sociale veiligheid ligt bij de gemeente, met de burgemeester als eindverantwoordelijke.

Elke gemeenteraad heeft op basis van de wet[29] de verplichting om ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast te stellen die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Bij het ontwikkelen van het lokaal integraal veiligheidsbeleid heeft de gemeente de regierol. De gemeente zorgt voor afstemming met (veiligheids)partners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie. Afhankelijk van het onderwerp worden ook andere partijen betrokken, zoals scholen, sociale wijkteams, ondernemers en brandweer.

Het driehoeksoverleg
Afspraken over de lokale prioriteiten en de criminaliteitsbestrijding worden gemaakt in het lokale driehoeksoverleg[30]. Het driehoeksoverleg bestaat uit de burgemeester, de politiechef en de officier van justitie. Als het basisteam van de politie meerdere gemeenten bestrijkt, zoals in Albrandswaard het geval is, bestaat het driehoeksoverleg uit de desbetreffende burgemeesters, politiechef en officier van justitie. De driehoek beslist hoeveel politiecapaciteit naar de handhaving van de openbare orde (vanuit het gezag van de burgemeester) of naar de

[24] Gemeentewet art. 172. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.
De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde.
[25] Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, Focus op veiligheid
[26] Instituut voor Fysieke Veiligheid, september 2015, Taak en invloed gemeente op fysieke en sociale veiligheid
[27] Wet veiligheidsregio's art. 2. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van: a. de brandweerzorg, b. de rampenbestrijding en de crisisbeheersing en c. de geneeskundige hulpverlening.
[28] Deze taken en bevoegdheden staan omschreven in artikel 10 van de Wvr.
[29] Politiewet art. 38b, lid 1
[30] Politiewet art. 13

opsporing (vanuit het gezag van de officier van justitie) gaat. Door de schaarste aan politiecapaciteit blijft dit altijd een lastige afweging.

Regionaal veiligheidsbeleid
De gemeente heeft de regierol op het lokale veiligheidsbeleid. Omdat veiligheid zich niet beperkt tot de gemeentegrenzen, werken gemeenten op regionaal niveau samen op lokaal overstijgende veiligheidsproblemen. Op het niveau van de politie-eenheid (Regionale eenheid Rotterdam) gebeurt dat in de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

De VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR) is een samenwerkingsverband van 32 gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie. De VAR functioneert binnen de regio als platform om kennis en ervaring te delen. Daarnaast ondersteunt de VAR regionale samenwerking tussen partners door actief te signaleren, agenderen, initiëren en verbinden.

Ook wordt er op regionaal niveau samengewerkt in de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, onder voorzitterschap van de burgemeester van Rotterdam. De veiligheidsregio regelt en coördineert de crisisbeheersing en de rampenbestrijding voor de gemeenten. In de veiligheidsregio werken gemeenten, politie, brandweer, Openbaar Ministerie en GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) samen. De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de veiligheidsregio.

Als zich binnen een gemeente een ramp voordoet, is de burgemeester (bestuurlijk) verantwoordelijk voor de bestrijding (van de gevolgen) van de ramp. De burgemeester vormt samen met vertegenwoordigers van verschillende diensten een rampenstaf. Als een ramp groter is dan één gemeente, treedt de gecoördineerde regionale incidentbestrijdingsprocedure (GRIP), de opschalingsstructuur van de veiligheidsregio, in werking. De burgemeester moet de coördinatie van de ramp dan overlaten aan de voorzitter van de veiligheidsregio.

Landelijk Overleg Veiligheid en Politie
De nationale politie is verdeeld in tien politie-eenheden. Elke politie-eenheid kent een regioburgemeester. Vaak is dat de burgemeester van de grootste stad in de regio. Een regioburgemeester is de voorzitter van de gezamenlijke burgemeesters in de regio. Deze burgemeester moet een knoop doorhakken als ergens geen eenheid over kan worden bereikt. De regioburgemeester is niet alleen spreekbuis van de burgemeesters in de regio, maar ook initiator en stimulator van veiligheidsontwikkelingen in de regio en op landelijk niveau.

De tien regioburgemeesters vertegenwoordigen het bestuur op nationaal niveau bij de minister van Justitie en Veiligheid, het College van procureurs-generaal (PG's) en de korpsleiding van de politie. Dit overleg heet het Landelijk Overleg Veiligheid en Politie (LOVP). Hierin worden zaken besproken als de aanpak van criminaliteitsproblemen, beleidsontwikkeling en voortgang van landelijke politieprioriteiten, de inzet van de politie in de eenheden en de verdeling en ontwikkeling van de politie.

Bijlage 5: Conclusies Veiligheidsanalyse 2015

Deze bijlage bevat een integrale weergave van het hoofdstuk Conclusies uit de Veiligheidsanalyse Albrandswaard 2015.

Conclusies
Veiligheid blijft een van de belangrijkste onderwerpen voor de inwoners van de gemeente Albrandswaard. Inbraken en andere criminaliteit hebben een grote impact op het leven van inwoners. Ook (dreigende) rampen hebben impact op het individuele leefklimaat.

Tegelijkertijd is Veiligheid een ingewikkeld onderwerp omdat het zo veelzijdig is. Het gaat niet alleen om criminaliteit, maar ook om fysieke veiligheid. Het gaat om veiligheid op bedrijventerreinen en in winkelstraten, maar ook om hennepkwekerijen. Veiligheid wordt bepaald door overlast in de wijken, maar ook door voor de bewoner ongrijpbare onderwerpen als ondermijning en radicalisme.

Het container begrip Veiligheid is in deze rapportage met behulp van het VNG-model meetbaar gemaakt door het op te splitsen in vijf veiligheidsvelden (zie blz.6). Deze veiligheidsvelden behelzen actuele veiligheidsonderwerpen die verder zijn opgesplitst in een aantal veiligheidsthema's. De partners met onderliggende rapportages vormen de sleutel tot beantwoording van de vragen over de veiligheidsthema's in de gemeente Albrandswaard. In de praktijk is gebleken dat de partners niet altijd over de juiste informatie beschikken of deze niet integraal delen waardoor witte vlekken ontstaan in het veiligheidsbeeld binnen de gemeente Albrandswaard. Met witte vlekken wordt bedoeld: het verschil tussen de benodigde informatie en verkregen informatie voor het vormen van een compleet beeld. In deze rapportage is met behulp van de veiligheids- en zorgpartners (intern en extern) per thema gezocht naar de impact en omvang van veiligheid in de gemeente Albrandswaard. Daarbij zijn ook de witte vlekken benoemd.

Veilige woon- en leefomgeving
- Overlast door verwarde dan wel van personen is toegenomen.
- In de aanpak van overlast door verwarde personen zet de gemeente actief in op de samenwerking met Delta Psychiatrisch centrum en de inwoners.
- High Impact Crimes en vermogensdelicten zoals straatroven, diefstallen en (woning en auto)inbraken laten een dalende trend zien. Dit geldt niet voor het aantal bedreigingen en diefstallen van motorvoertuigen, brom-/ snor-/ en fietsen. In dit kader is het terugdringen van deze vormen van criminaliteit een blijvend aandachtspunt.
- Positief is dat het aantal afgedane ZSM+ casussen toeneemt. De toename van het aantal afgedane ZSM+ casussen kan worden verklaard door volledige implementatie van de ZSM+ methodiek op één locatie.
- Het aantal MMA meldingen over drugs, gerelateerd aan problematiek rondom hennepkwekerijen, is in 2014 gedaald ten opzichte van 2013.
- Over het algemeen voelen de inwoners van Albrandswaard zich veilig in de gemeente. Opvallend is dat senioren zich onveiliger voelen dan jongeren terwijl jongeren vaker slachtoffer zijn van een misdrijf dan ouderen.
- De inwoners zijn over het algemeen tevreden over de fysieke kwaliteit van de woon- en leefomgeving.
- Het samenbrengen van de verwachtingen van inwoners en de procedurele (on)mogelijkheden van de partners vormt een aandachtspunt.

- Burgerparticipatie vindt plaats –naar behoefte en op initiatief van inwoners- binnen de gemeente Albrandswaard.

Bedrijvigheid en veiligheid
- Ondernemers van zowel de winkelgebieden als de bedrijventerreinen ervaren enige mate van verkeersonveiligheid.
- Diefstal en inbraak vormen de meest voorkomende delicten binnen de drie winkelgebieden in Albrandswaard.
- Positief is dat in 2014 binnen de winkelgebieden geen vormen geregistreerd zijn van geweldsdelicten, vernieling of zakkenrollerij. Uitgaande van deze gegevens kan worden gesproken over een relatief veilig winkelgebied.
- Op de bedrijventerreinen kampt een deel van de ondernemers met overlast en misdrijven die de veiligheidsbeleving verminderen.
- De gemeente Albrandswaard heeft een aantal uitgaansgelegenheden waarbij de impact en omvang van incidenten beperkt is. Jeugdsociëteit de Foekepot vormt hierin een aandachtspunt in verband met ervaren overlast door omwonenden.
- Evenementenveiligheid staat scherp op het netvlies binnen de gemeente Albrandswaard. In 2014 is een start gemaakt met het actualiseren van het proces evenementen vergunningverlening met daarbij behorende voorschriften. Inmiddels zijn de standaardvoorschriften van de evenementenvergunning herzien.
- Binnen de gemeente zijn geen grote bezienswaardigheden of toeristische trekpleisters. Ook worden vooralsnog geen grote evenementen georganiseerd die (tijdelijk) een grote toestroom van publiek kunnen veroorzaken.

Jeugd en veiligheid
- Het aantal meldingen jeugdoverlast in Albrandswaard is gelijk gebleven met uitzondering van Portland. Hier is het aantal meldingen flink gedaald.
- Het aantal Halt-verwijzingen en doorverwijzingen “Pak je Kans” geeft geen inzicht in de achterliggende problematiek bij probleemjongeren in de gemeente. Het is van belang dat signalen vanuit onder andere de partners, de Gosa-regisseur en de leerplichtambtenaar worden gekoppeld tot een totaal overzicht over de omvang en impact van de eventuele problematiek.
- De meeste onveiligheidsgevoelens met betrekking tot jeugd worden veroorzaakt door hangjeugd. Overlast van hangjeugd bestaat veelal uit het nuttigen van alcoholische dranken, het gebruik (en in sommige gevallen het verhandelen) van (soft)drugs en het achterlaten van verpakkingsmateriaal/lege flessen van eet- en drinkwaren op hangplekken.
- De verkeersveiligheid rondom scholen vormt een aandachtspunt; specifiek het verkeersonveilig gedrag (parkeren en wegrijden) door scholieren en ouders.
- De partners constateren een witte vlek in de informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners waarbij het doel, een sluitend beeld te vormen over de mate van sociale veiligheid in en om scholen, ontbreekt.

Fysieke veiligheid
- De inwoners van Rhoon en Portland ervaren overlast van hardrijdende verkeersdeelnemers.
- Binnen de gemeente is de kwetsbare doelgroep (65+) (senioren en veiligheid) in beeld gebracht. In dit kader worden voorlichting en preventie tips gegeven in meerdere bijeenkomsten.
- Tot slot geeft de inventarisatie van de vijf meest waarschijnlijke ramptypen binnen Albrandswaard een duidelijk beeld van de risico’s waarop de gemeentelijke

crisisorganisatie zich dient voor te bereiden. Daarbij vormt de (door)ontwikkeling en borging van de gemeentelijke crisisorganisatie een blijvend aandachtspunt.

Integriteit en veiligheid

- De veiligheidspartners zijn alert op signalen van polarisatie en radicalisering en grijpen in waar mogelijk. In Albrandswaard heeft één casus plaatsgevonden.
- Georganiseerde criminaliteit manifesteert zich steeds meer in de bovenwereld. De omvang van georganiseerde criminaliteit en specifiek 'ondermijning' vragen om een integrale aanpak door de partners.
- Er zijn geen incidenten geregistreerd voor werknemers met een publieke taak. De vraag is of incidenten worden geregistreerd als dezen hebben plaatsgevonden.
- Informatieveiligheid wordt een steeds belangrijker topic voor burgers, bedrijven en de overheid. Digitalisering van gemeentelijke documentatie maakt het beheer van deze gegevens kwetsbaarder voor cybercrime en vraagt om een samenhangend pakket van maatregelen voor de borging van kritieke processen.
- Het bevorderen en uitdragen van bestuurlijke en ambtelijke integriteit is een blijvend aandachtspunt.

Bijlage 6: Uitsnede Gezamenlijk Veiligheidsbeeld 2017

Gemeente Albrandswaard POLITIE OPENBAAR MINISTERIE VAR VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam

Gemeente Albrandswaard

Misdrijven
Het totaal aantal misdrijven in Albrandswaard is met 7 procent gedaald ten opzichte van 2016. Tussen 2015 en 2016 was er ook al sprake van een daling in het aantal misdrijven in Albrandswaard, met 8 procent. Gemiddeld genomen daalde het aantal misdrijven in de eenheid Rotterdam met 10 procent ten opzichte van 2016.

- **High Impact Crime (HIC)**: De meeste misdrijven High Impact Crime en geweldsmisdrijven, bedreiging en straatroof uitgezonderd, zijn in aantal afgenomen ten opzichte van 2016. Het gaat hierbij echter steeds om beperkte aantallen (verschillen kleiner dan 20).
- **Vermogenscriminaliteit**: De ontwikkelingen in vermogenscriminaliteit in Albrandswaard volgen de algemene dalende trend in de eenheid Rotterdam. Het aantal misdrijven diefstal van bron-, snor-, fietsen is gedaald van 140 naar 107 (-24%). Daarnaast is het aantal vernielingen gedaald met 16 procent ten opzichte van 2016.
- **Overige thema's**: Het aantal misdrijven huiselijk geweld is in 2017 lager dan in 2016 (-13). Daarnaast waren er 7 drugsgerelateerde misdrijven en 2 misdrijven cybercrime waar aangifte van is gedaan.

MISDRIJVEN - POLITIE	2015	2016	2017	Ontwikkeling 2016-2017 Gemeente	Eenheid
Totaal aantal misdrijven	1.106	1.018	**947**	**-7%**	-10%
HIC en geweld					
Diefstal/inbraak woning	99	83	**76**	**-8%**	-12%
Openlijk geweld tegen persoon	3	6	**3**	**-50%**	14%
Bedreiging	43	49	**65**	**33%**	-11%
Mishandeling	52	62	**58**	**-6%**	-1%
Straatroof	1	3	**4**	**33%**	-8%
Overval	1	3	**1**	**-67%**	6%
Vermogenscriminaliteit					
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	118	92	**97**	**5%**	-16%
Diefstal van motorvoertuigen	22	19	**9**	**-53%**	-14%
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	62	140	**107**	**-24%**	-12%
Zakkenrollerij	4	3	**3**	**0%**	-14%
Vernieling c.q. zaakbeschadiging	172	129	**108**	**-16%**	-15%
Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen	26	21	**17**	**-19%**	-13%
Diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis	27	13	**11**	**-15%**	-19%
Winkeldiefstal	23	16	**7**	**-56%**	-10%
Overige thema's					
Drugshandel	11	4	**7**	**75%**	-15%
Huiselijk Geweld	25	26	**13**	**-50%**	-21%
Cybercrime	1	0	**2**		52%

Terug naar inhoudsopgave

Gemeente Albrandswaard | POLITIE | OPENBAAR MINISTERIE | VAR VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam

Incidenten

In 2017 blijft het aantal incidenten in Albrandswaard licht afgenomen ten opzichte van 2016. Hetzelfde geldt voor het aantal incidenten in de eenheid Rotterdam.

- **Overlast**: In Albrandswaard is het aantal incidenten drugs/drankoverlast, verkeersoverlast en burengerucht licht afgenomen. Albrandswaard wijkt hiermee af van de eenheid Rotterdam. Waar in de eenheid Rotterdam het aantal meldingen overlast jeugd daalt, neemt dit aantal lichtelijk toe in Albrandswaard (+17). De ontwikkelingen bij alle incidenten zijn wel van beperkte omvang (verschillen kleiner dan 20).
- **Overige thema's**: Er waren in de gemeente 2 incidenten waarbij geweld tegen politieambtenaren is gebruikt in 2017 (GTPA). Incidenten veilige publieke taak (VPT) is gestegen met 7 incidenten ten opzichte van 2016.

INCIDENTEN - POLITIE	2015	2016	2017	Ontwikkeling 2016-2017 Gemeente	Eenheid
Overlast					
Drugs/drankoverlast	17	35	**26**	**-26%**	5%
Verkeersoverlast	21	34	**30**	**-12%**	8%
Burengerucht	46	51	**40**	**-22%**	-7%
Overlast door verward/overspannen persoon	52	60	**73**	**22%**	17%
Melding overlast jeugd	51	49	**66**	**35%**	-7%
Overige thema's					
Geweld tegen Politie Ambtenaren (GTPA)	7	1	**2**	**100%**	11%
Veilige Publieke taak (VPT)	0	21	**30**	**43%**	-8%

Jeugdproblematiek

Het totaal aantal verwijzingen naar Stichting HALT is in de gemeente Albrandswaard in 2017 afgenomen ten opzichte van 2016 (-9) en zit hiermee op het niveau van 2015. Er waren naar verhouding meer verwijzingen voor vermogensdelicten dan een jaar eerder (+4). Daarentegen is het aantal verwijzingen voor schoolverzuim (-3), vernieling (-5) en vuurwerkovertredingen (-3) naar verhouding afgenomen.

VERWIJZINGEN - STICHTING HALT	2015	2016	2017	Ontwikkeling 2016-2017 Absoluut	Relatief
Totaal aantal verwijzingen	11	20	**11**	**-9**	-45%
Type verwijzing					
Baldadigheid	0	0	**0**	**=**	
Openbare orde	2	1	**0**	**-1**	-100%
Overig	2	4	**3**	**-1**	-25%
Schoolverzuim	0	5	**2**	**-3**	-60%
Vermogensdelicten	4	2	**6**	**+4**	200%
Vernieling	0	5	**0**	**-5**	-100%
Vuurwerkovertredingen	3	3	**0**	**-3**	-100%

Terug naar inhoudsopgave

Gemeente Albrandswaard | POLITIE | OPENBAAR MINISTERIE | VAR VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam

Veiligheidsmonitor

In 2017 werd gemiddeld 16,8 procent van de inwoners van Albrandswaard slachtoffer van een delict of voorval, ten opzichte van 13,8 procent in 2015. De ontwikkeling is niet significant, maar wel tegengesteld aan die van de eenheid Rotterdam. Het aandeel slachtofferschap volgt ook de ontwikkeling van het geregistreerde aantal misdrijven bij de politie in Albrandswaard niet.

- **Leefbaarheid**: Inwoners van Albrandswaard zijn negatiever over de ontwikkeling van de buurt in het afgelopen jaar dan in 2015. Er is een daling in het rapportcijfer voor leefbaarheid in de woonbuurt, terwijl dit in de eenheid gelijk is gebleven.
- **Veiligheidsbeleving**: De veiligheidsbeleving in Albrandswaard volgt de positieve trend in de eenheid. Er zijn minder inwoners die het idee hebben dat er veel criminaliteit is in de buurt dan in 2015.
- **Overlast**: Inwoners van Albrandswaard ervaren meer overlast in de buurt dan in 2015. Er is een significante toename in sociale overlast, maar ook het aandeel inwoners dat verkeersoverlast en verloedering ervaart is hoger dan in 2015. Deze ontwikkelingen zijn alleen niet significant.
- **Tevredenheid gemeente en politie:** Inwoners van Albrandswaard zijn per saldo minder tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente dan in 2015, de verschillen zijn wel van beperkte omvang.

VEILIGHEIDSMONITOR - BASIS	*Indicatoren*	2015	2017	Ontwikkeling 2015-2017 Gemeente	Eenheid
Leefbaarheid					
Rapportcijfer leefbaarheid woonbuurt	Cijfer (1-10)	7,6	7,5	-0,1	=
Kwaliteit fysieke voorzieningen	Score (0-10)	6,5	6,3	-0,2	=
Sociale cohesie	Score (0-10)	6,3	6,3	=	=
Ontwikkeling buurt	% buurt vooruit	7,6%	5,0%	-2,6%	-0,2%
	% buurt achteruit	15,7%	19,8%	4,1%	1,2%
Veiligheidsbeleving					
Rapportcijfer veiligheid woonbuurt	Cijfer (1-10)	7,2	7,3	+0,1	+0,1
Onveiligheidsgevoel in eigen buurt	% wel eens onveilig	19,1%	15,3%	-3,8%	-2,4%
Onveiligheidsgevoel algemeen	% wel eens onveilig	34,8%	36,6%	1,8%	-1,9%
Perceptie criminaliteit in de buurt	% veel criminaliteit	11,3%	7,4%	-3,9%	-0,9%
Perceptie woninginbraak	% kans heel groot	14,5%	12,6%	-1,9%	-3,2%
Overlast					
Fysieke verloedering	% veel overlast	18,3%	21,4%	3,1%	-0,1%
Sociale overlast	% veel overlast	6,7%	10,7%	4,0%	-0,6%
- waarvan door rondhangende jongeren	% veel overlast	3,1%	4,0%	0,9%	-0,9%
Verkeersoverlast	% veel overlast	27,4%	32,1%	4,7%	1,9%
Slachtofferschap					
Slachtofferschap totaal (excl. cybercrime)	% slachtoffer	13,8%	16,8%	3,0%	-2,5%
Slachtofferschap geweldsdelicten	% slachtoffer	2,6%	2,1%	-0,5%	0,0%
Slachtofferschap vermogensdelicten	% slachtoffer	8,2%	9,6%	1,4%	-2,6%
Slachtofferschap vernielingen	% slachtoffer	4,7%	6,0%	1,3%	-0,5%
Slachtofferschap cybercrime	% slachtoffer	13,5%	11,0%	-2,5%	0,1%
Preventieve maatregelen					
Aantal sociale preventiemaatregelen	Score (0-4)	2,0	1,9	-0,1	-0,1
Aantal fysieke preventiemaatregelen	Score (0-4)	2,1	2	-0,1	-0,1
Functioneren gemeente en politie					
Tevredenheid over gemeente	% (zeer) tevreden	41,3%	37,6%	-3,7%	-0,4%
	% (zeer) ontevreden	10,7%	12,1%	1,4%	-0,1%
Tevredenheid over politie in de buurt	% (zeer) tevreden	25,1%	25,1%	0,0%	1,2%
	% (zeer) ontevreden	8,0%	9,2%	1,2%	-0,3%

Terug naar inhoudsopgave

Gemeente Albrandswaard | POLITIE | OPENBAAR MINISTERIE | VAR VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam

Persoonsgerichte aanpak

In 2017 zijn 20 personen uit Albrandswaard in een aanpak bij het Veiligheidshuis, dit is 1 minder dan in 2016. Daarnaast staan er 2 personen op de HIT-lijst. Naar verhouding is het aantal personen in een volwassenen aanpak of een aanpak overvallers afgenomen. Een deel van deze personen valt nu onder de aanpak verwarde personen (TOP of BASIS).

CASUSOVERLEG - VEILIGHEIDSHUIS	2015	2016	2017	Ontwikkeling 2016-2017 Absoluut	Relatief
Jeugd	**1**	**1**	**1**	**=**	0%
- nieuw		0	1		
Volwassenen	**12**	**15**	**10**	**-5**	-33%
- nieuw		3	1		
Verwarde Personen TOP			**6**		
- nieuw			3		
Verwarde Personen BASIS			**1**		
- nieuw			0		
Overvallers	**3**	**4**	**1**	**-3**	-75%
- nieuw		1	0		
Huiselijk Geweld	**2**	**1**	**1**	**=**	0%
- nieuw		1	1		
Totaal personen in aanpak	**18**	**21**	**20**	**-1**	-5%
- nieuw		5	6	+1	20%
Aantal unieke personen		**20**	**19**	**-1**	-5%
Aantal HIT	**3**	**1**	**2**	**+1**	100%

Er zijn in 2017 in totaal 63 verschillende verdachten uit Albrandswaard besproken in ZSM overleg, dit is 15 meer dan in 2016. Het aantal unieke meldingen is gestegen van 56 naar 78 meldingen (+22). De stijging in verdachten is gelijkmatig verspreid over de verschillende thema's. Alleen bij het thema huiselijk geweld zijn er niet meer verdachten besproken.

ZSM - VEILIGHEIDSHUIS	2015	2016	2017	Ontwikkeling 2016-2017 Absoluut	Relatief
Jeugd		**22**	**27**	**+5**	23%
- meldingen			31		
Veelplegers		**13**	**19**	**+6**	46%
- meldingen			26		
Huiselijk Geweld		**9**	**8**	**-1**	-11%
- meldingen			9		
Zorg en Triage		**8**	**14**	**+6**	75%
- meldingen			14		
Aantal unieke personen	**38**	**48**	**63**	**+15**	31%
- totaal personen per thema		52	68	+16	31%
Aantal unieke meldingen		**56**	**78**	**+22**	39%
- totaal meldingen per thema			80		

Burgernet

In de gemeente Albrandswaard waren op 31 december 2017 in totaal 1.655 personen aangemeld bij de politie als deelnemer van Burgernet, een toename van 13 procent ten opzichte van 31 december 2016. De dekking van Burgernet zit in Albrandswaard nog onder het streefcijfer van 10 procent, maar de gemeente zit ruim boven het minimum van 5 procent.

BURGERNET - POLITIE	31 dec 2015	31 dec 2016	31 dec 2017
Aantal deelnemers	1.124	1.452	1.655
Percentage bevolking	**4,4%**	**5,8%**	**6,6%**

Terug naar inhoudsopgave

De veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid hebben in 2017 extra vragen aan de Veiligheidsmonitor toegevoegd over risicobeleving en brandweer. De uitkomsten voor de gemeente worden vergeleken met het gemiddelde van de eenheid Rotterdam.

- **Risicobeleving:** Inwoners van Albrandswaard maken zich meer zorgen over risicovolle situaties in de omgeving dan gemiddeld in de eenheid. Inwoners maken zich relatief vaak zorgen over extreem weer en overstromingen. In vergelijking met de eenheid achten inwoners zich even goed in staat om zichzelf en anderen in veiligheid te brengen bij een noodsituatie. Het aandeel inwoners dat behoefte heeft aan informatie over risico's (74,4%) is hoger dan gemiddeld.
- **Brandweer:** 17 procent van de inwoners van Albrandswaard heeft in de afgelopen vijf jaar contact gehad met de brandweer. Iets meer dan 11 procent van de inwoners heeft in die periode wel eens informatie over het brandveilig maken van hun woning opgevraagd. Dit is ongeveer gelijk aan het gemiddelde van de eenheid Rotterdam.

VEILIGHEIDSMONITOR - EXTRA	***Indicatoren***	**2017** Gemeente	Eenheid
Risicobeleving			
Risicobeleving - zorgen over risico's	Score (0-10)	**6,5**	**7,0**
Zelfredzaamheid in noodsitaties	% (helemaal) mee eens	**43,5%**	**44,8%**
Behoefte aan informatie over risico's	% ja, wil informatie	**74,4%**	**69,1%**
Brandweer			
Contact brandweer afgelopen 5 jaar	% ja, contact gehad	**17,0%**	**17,0%**
Informatie brandveiligheid opgevraagd	% ja, opgevraagd	**11,4%**	**10,0%**

Terug naar inhoudsopgave

Bijlage 7: Samenwerkingspartners

Externe partners	Beschrijving
Inwoners	Inwoners van de gemeente Albrandswaard, al dan niet verenigd in wijkfora, buurtcomités, buurtpreventie, buurt bestuurt, buurtnetwerk etc. In de nota staat dat er twee buurtpreventieteams zijn: Rhoon-Noord en Portland.
Ondernemers	Ondernemers in de gemeente Albrandswaard.
Stichting Welzijn Albrandswaard	Deze stichting verzorgt het jongerenwerk in Albrandswaard. De jongerenwerkers van zoeken jongeren van 12 tot 23 jaar bij hun eigen ontmoetingsplaatsen op en beantwoorden vragen, bieden hulp aan of verwijzen door en vragen de jongeren naar hun behoeften en interesses. Daarnaast helpen zij de jongeren bij het bedenken en uitvoeren van activiteiten. Als aanvulling op het bestaande jongerenwerk is er De jongerencoach, die dieper ingaat op vragen of problemen van individuele jongeren.
Woningcorporaties	Binnen Albrandswaard zijn meerdere corporaties actief: Woningbouwvereniging Poortugaal, Havensteder, Woonvisie en Woonzorg Nederland zijn de vier belangrijkste corporaties. Met deze corporaties heeft de gemeente eind januari 2018 prestatieafspraken gemaakt.
RET	Verzorgt het openbaar vervoer in en om Rotterdam, met als missie reizigers snel, comfortabel én veilig op de plaats van bestemming brengen. Bij veiligheid gaat het om de veiligheid op de stations, bij de haltes en in de voertuigen.
DCMR	Dienst centraal milieubeheer Rijnmond, ook wel milieudienst Rijnmond, is de milieudienst van en voor de Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland.
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Een veiligheidsregio is een gebied waarin wordt samengewerkt door verscheidene besturen en diensten bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. De voorzitter van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is de burgemeester van Rotterdam.
Nationale Politie (eenheid Rotterdam-Rijnmond)	Sinds de invoering van de Nationale Politie op 1 januari 2013 valt de gemeente Albrandswaard onder het basisteam Oude Maas. Dit basisteam valt met nog twee andere basisteams onder het District Rijnmond Zuid-West, dat op zijn beurt weer valt onder de regionale eenheid Rotterdam. De politie valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Het bevoegd gezag ter plaatse wordt gevormd door de burgemeester van de betreffende gemeente (waar het gaat om de openbare orde en veiligheid) en de (hoofd)officier van justitie (waar het gaat om onderzoek en opsporing).
Openbaar Ministerie	Het Openbaar Ministerie is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken. De hoofdtaak van het Openbaar

	Ministerie betreft de opsporing en de vervolging van strafbare feiten en het toezicht op de uitvoering van strafvonnissen. Albrandswaard valt onder het Arrondissementsparket Rotterdam. Het parket staat onder leiding van een Hoofdofficier van Justitie.
Gemeenten Ridderkerk en Barendrecht	Samen met Barendrecht en Ridderkerk vormt Albrandswaard het samenwerkingsverband BAR-gemeenten. De drie gemeenten zijn nog zelfstandig, maar beschikken sinds 1 januari 2014 over een gezamenlijk ambtelijk apparaat, dat de drie zelfstandige gemeentebesturen bedient: de BAR-organisatie. Veiligheid is een van de zeven verbindende thema's van de BAR-gemeenten.
Bureau HALT	De stichting Halt richt zich op het voorkomen, bestrijden en straffen van jeugdcriminaliteit. Albrandswaard valt onder het Halt-team Rotterdam. Halt voert de Halt-straffen uit onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Halt biedt ook andere interventies en projecten op maat om jeugdcriminaliteit te voorkomen en te bestrijden. Die worden gefinancierd door opdrachtgevers, zoals gemeenten.
Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond	Het Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband van organisaties uit de bestuurlijke-, straf-, civiele- en zorgketen. Onder één dak werken zij samen aan de persoonsgerichte aanpak van mensen/gezinnen met "complexe problematiek", zoals ernstig overlastgevende personen en/of verdachten van strafbare feiten bij wie sprake is van ernstige en hardnekkige multiproblematiek. De belangrijkste opdracht voor het Veiligheidshuis, is het verbinden van de aangesloten partners in de gemeenschappelijke doelstelling: bijdragen aan een veilige(re) samenleving en vermindering van recidive.
Slachtofferhulp	Slachtofferhulp Nederland helpt slachtoffers van misdrijven, verkeersongelukken en calamiteiten. Ook biedt de organisatie hulp aan nabestaanden, getuigen en andere betrokkenen. Slachtofferhulp Nederland kan helpen bij: de emotionele verwerking van een misdrijf of verkeersongeluk, praktische zaken zoals het invullen van formulieren voor de verzekering na een ongeluk, juridische zaken. Bijvoorbeeld bij aangifte of hoorzittingen. Hulp van Slachtofferhulp Nederland is gratis.
Particuliere beveiliging	Beveiliging van personen, bedrijven en bedrijfsterreinen gebeurt meestal door particuliere beveiligingsorganisaties. Beveiligingsorganisaties zijn aan regels gebonden. Zij hebben een vergunning nodig en alle medewerkers moeten worden gescreend. Daarnaast gelden er diverse opleidingseisen voor de medewerkers. De vergunning voor particuliere beveiligingsorganisaties en rechercherbureaus wordt namens de minister van Justitie en Veiligheid verleend door Justis.
Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC)	Tien Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties. Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van

	ondermijning. Elk RIEC werkt binnen regionale grenzen, onder aansturing van een zelfstandige regionale stuurgroep. Albrandswaard valt onder de RIEC van de Regio Rotterdam. Het RIEC Rotterdam wordt voor de helft gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie en voor de andere helft door de gemeenten in het werkgebied middels een inwonerbijdrage per inwoner. Het RIEC Rotterdam is beheersmatig ondergebracht bij de gemeente Rotterdam.